

Innehåll

INLEDNING	3
Kommunstyrelsens ordförande kommenterar budget för 2024.....	4
Vår vision	5
Vår värdegrund	5
Budget 2024 i korthet	6
VERKSAMHETSOMRÅDEN	8
SÄRREDOVISNING	18
KOMMUNALA BOLAG	21
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	24
EKONOMI OCH ANALYS	36
Budgetantagande.....	41
Känslighetsanalys.....	43
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	44
FINANSIELLA RAPPORTER	49
Resultat- och finansbudget.....	50
Ekonomisk plan.....	53
Notförteckning.....	54
Investeringsbudget.....	56
NÄMNDERNAS VERKSAMHET	62
Driftbudget 2024	63
Specifikation kommunbidrag.....	64
Nämnderna.....	65
STYRDOKUMENT	68
Ekonomiska styrprinciper för Tanums kommun.....	69
Riktlinjer för god ekonomisk hushållning	73
Beslut	75

Inledning

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE KOMMENTERAR BUDGET FÖR 2024

Tanums kommun står inför stora utmaningar de kommande åren, precis som många andra kommuner i landet. För budget 2024 uppgår resultatet till 2,4 mnkr. Ett lågt resultat men över mandatperioden 2023 - 2026 beräknas ett överskott på 1,5 procent av skatteintäkter och kommunal utjämning.

Majoritetens förslag innebär flera satsningar. För att vara en attraktiv kommun för barnfamiljer bygger vi nya förskolor, med prioritering där behovet är störst, dvs i Rabbalshede och i Bullaren. Vi har under 2023 beviljat uppstart av förstudie för särskilt boende i Tanumshede. Detta för att möta framtida demografiska behov. Vi har även påbörjat en dialog med bostadsbolaget att bygga LSS-boende.

Utifrån kommunfullmäktiges hållbarhetsmål utökar vi fastighetsunderhållet och avsätter totalt 50,5 mnkr under åren 2024 – 2026 detta för att minska underhållsskulden. Samtidigt satsar vi på förnyelsebar energi under åren 2024 – 2026 med 27,6 mnkr. För att öka förutsättningarna till helårsboende genom så kallade omvandlingsområden sker investeringar VA, men även investeringar för att rusta oss inför framtida krav inom VA.

Under 2024 satsas på ny byggnation av klubbhus på Sparvallens vilket ger goda förutsättningar framöver för ett rikt föreningsliv.

Vi har med anledning av de rådande omständigheterna och för att ta ansvar för kommunens ekonomi lagt in effektiviseringsåtgärder under 2024, motsvarande 11,7 mnkr. För barn- och utbildningsnämnden har vi minskat det generella effektiviseringskravet då vi är måna om att underlätta den omställning som sjunkande barn- och elevtal medför. Det minskade effektiviseringskravet för barn- och utbildningsnämnden ska användas för att bibehålla personal som arbetar verksamhetsnära i våra skolor.

Med den här budgeten tar vi ansvar i en utmanande tid.

Liselotte Fröjd (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Livskvalitet i vardagen

Med förankring i vår mångtusenåriga historia tar vi klivet mot framtidens utmaningar. För att ge våra medborgare en god välfärd gör vi satsningar på skola, omsorg, närings- och föreningsliv.

Vi växer genom att stärka vår identitet som en hållbar kommun full av småskalig entreprenörsanda och livslångt lärande. Här erbjuds möjligheter att bo, verka och vistas året runt i hela kommunen.

Tanum investerar för framtiden som en trygg, hållbar, effektiv och ansvarstagande kommun med service i världsklass.

Detta ger oss livskvalitet i vardagen.

Kommunkoncernen utgår från en gemensam syn på hur vi ska arbeta, hur vi ska förhålla oss till varandra och dem vi är till för samt vilka värderingar som ska styra oss i arbetet. Detta sker genom värdegrunden.

I Tanums kommunkoncern beskrivs värdegrunden:

Förtroende – Att få förtroende är en grundförutsättning för att människor ska kunna utvecklas, må bra och få självförtroende. Genom att ge förtroende ökar möjligheten att ta ansvar. Förtroende fås genom att ta ansvar, visa respekt och omtanke.

Ansvar – Människor vill, och behöver ta ansvar för att utvecklas. I Tanums kommun är ansvar centralt. Genom att ta ansvar för sitt uppdrag och sitt liv så utvecklas verksamheten och individen med den. Alla har ett ansvar att skapa bästa möjliga verksamhet för alla människor i kommunen utifrån de medel som står till förfogande.

Respekt – Alla människor är värda att visa respekt. Att visa respekt skapar goda förutsättningar för förtroendefulla relationer, både inom och utom organisationen, och det är en förutsättning för att nå verksamheternas mål.

Omtanke – Genom att visa omtanke får man människor att trivas och må bra och det leder till goda relationer mellan människor. Det förbättrar i sin tur möjligheterna att bedriva en riktigt bra verksamhet och nå kvalitet i varje möte.

BUDGET 2024 I KORTHET

För 2024 ökar skatteintäkter och statsbidrag med 40,2 mnkr jämfört med budget 2023. Samtidigt stiger kostnaderna för pensioner med 27,1 mnkr och räntekostnaderna ökar med 9,8 mnkr jämfört med budget 2023. Nämnderna kompenseras med uppräknig av pris- och löneökningar motsvarande 37,8 mnkr. En engångsintäkt för överskott på förvaltade pensionsmedel budgeteras på motsvarande 1,5 mnkr. Verksamhetens nettokostnader har över tid ökat, inför budget 2024, åläggs nämnderna ett effektiviseringskrav på 11,7 mnkr.

Utdebitering

Budgetförslaget baseras på att utdebiteringen (kommunalskatten) hålls oförändrad 21,56 kr. Kommunalskatten har därmed varit oförändrad sedan 2004.

Resultat

Budgeten redovisar ett överskott på 2,4 mnkr. Det budgeterade resultatet innebär att kommunen lever upp till balanskravet och det ekonomiska målet som kommunfullmäktige fastställt. Ett bra resultat behövs för att kunna finansiera de investeringar som är nödvändiga för en fortsatt positiv utveckling av Tanum.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten uppgår till brutto 297,0 mnkr i 2024 års budget. Av investeringarna avser 66,6 mnkr VA-verksamheten. För perioden 2024–2026 uppgår investeringarna till 687,0 mnkr.

I investeringsbudgeten finns ett flertal större investeringsprojekt:

- Framtagande av 25 nya bostadstomter i Fjällbacka.
- Satsning på planer för framtagande av bostäder och verksamhetsmark.
- Anslag för förskolor.
- Om- och tillbyggnad av Hamburgsundskolan.
- Ny räddningsstation och ambulanslokal.
- Upprustning av anläggningen Sparvallen
- Tanums Bostäder satsar på nybyggnation och upprustning av befintliga lägenheter.

Fastighetsunderhåll

I budgeten ökas anslaget för fastighetsunderhåll till 16,5 mnkr för 2024 och 2025 för att därefter öka med ytterligare 1,0 mnkr till 17,5 mnkr år 2026.

Miljö- och klimatåtgärder

I budgeten upptas miljö- och energieffektiviseringar, utöver ordinarie anslag för fastighetsförbättrande åtgärder. För 2024 budgeteras 9,3 mnkr, sammantaget sker satsningar på förnyelsebar energi under planperioden 2024–2026 på 27,6 mnkr.

Under planperioden 2024–2026 budgeteras 17,8 mnkr för byggnation av gång- och cykelvägar. Den största enskilda satsningen är en gång- och cykelväg mellan Slottet och Hamburgsund.

VA-investeringar uppgår under åren 2024–2026 till 187,6 mnkr. Största projekten avser omvandlingsråden dvs omställning till kommunalt VA och uppgår till 33 mnkr.

Driftskostnader

Nämnderna kompenseras för pris- och löneökningar. Kompensation för löneökningar tillförs nämnderna efter lönerrevision. Total uppräknig av pris- och löneökningar uppgår till 37,8 mnkr. Ramjusteringar görs också för volymförändringar inom barnomsorg, skola och äldreomsorg.

Kostnadsökningar utöver detta hanteras inom befintlig nämnd.

BUDGET 2024 I KORTHET

Långfristig skuld

Den ökade investeringsvolymen de senaste åren har gjort att låneskulden ökat. 2024 års budget innebär ökad låneskuld med 200 mnkr till 1 100 mnkr. Förslaget till budget för 2024 innebär en soliditet inkl. pensionsskuld på 17,3 procent.

Räntenetto

Räntenettet i budget 2024 beräknas till 21,0 mnkr, varav räntekostnaderna beräknas till sammanlagt 24,9 mnkr. Finansiella intäkter beräknas till 3,9 mnkr. För att delvis möta de ökade pensionskostnaderna 2024 tas överskottsfond för pensionsmedel i anspråk med 1,5 mnkr.

Nämndernas ramar i budget 2023

Nämndernas ramar räknats upp med förväntade prisökningar 2024 på 2,9 procent. Sjunkande barn- och elevantal medför en sänkt ram för barn- och utbildningsnämnden med 2,1 mnkr. Volymförändringar inom äldreomsorgen medför sammantaget oförändrad volymbudget. Nämndernas ramar har sänkts med 11,7 mnkr genom effektiviseringar. PO-pålägget höjs och ramarna justeras med motsvarande belopp. Övriga justeringar av nämndernas ramar specificeras på sidan 52. Sammantaget uppgår nämndernas ramar i budget 2024 till 913,9 mnkr.

Driftbudget 2024	Justerad Budget 2023	Just. För PO	Prisuppräkning	Just. löne-revision 2023	Volym	Övriga justeringar	Effektivisering	Driftbudget 2024
Kommunfullmäktige	-1 601		-25			200	20	-1 406
Kommunstyrelsen	-77 306	-451	-691	-415		-2 510	1 150	-80 223
Tekniska nämnden	-40 147	-243	-330	-231		132	550	-40 269
Miljö- och byggnadsnämnden	-12 516	-274	567	-266		194	770	-11 525
Barn- och utbildningsnämnden	-402 611	-2 340	-4 902	-2 531	2 088	192	3 800	-406 304
Omsorgsnämnden	-373 330	-2 497	-1 429	-3 410		2 092	5 400	-373 174
Kommunrevisionen	-977		-23			0	10	-990
Summa nämndsverksamhet	-908 489	-5 805	-6 833	-6 853	2 088	300	11 700	-913 892

Verksamhets- områden

Tanums kommun ansvarar för ett antal
viktiga verksamhetsområden.
Här följer en redovisning av de väsentligaste.

BOENDE

Enligt de mål som framtagits i översiktsplanen ska det i hela kommunen finnas ett varierat utbud av boendetyper och upplåtelseformer som är anpassade för människor i olika skeden av livet. Omvandling av befintliga fritidshusområden pågår, detta i syfte att främja möjlighet till helårsboende.

Bostadsmarknaden i Tanum har de senaste åren karaktäriserats av hög efterfrågan och stigande fastighetspriser. Bygandet av nya bostäder har legat på en hög nivå och det planeras för ytterligare nya bostäder. Under 2022 färdigställdes 95 nya bostäder och sedan 2019 och fram till 2022 har det byggts cirka 565 bostäder.

NÄRINGSLIV

Samtliga verksamheter i Tanums kommun ska erbjuda god service till näringsliv, invånare och civilsamhälle för att underlätta etableringar och skapa goda förutsättningar för ett växande samhälle. Näringslivet i Tanums kommun är väl differentierat och består av cirka 2 600 företag, de flesta små och medelstora företag.

Ett av kommunens främsta kännetecken är företagssamhet, Tanums kommun har länets mest företagssamma befolkning. Cirka 20 procent av kommunens arbetsföra befolkning ansvarar för ett företag. Ett växande näringsliv och goda relationer med näringslivet har mycket hög prioritet i kommunen.

SERVICE

Kommunens verksamheter ska präglas av god service och tillgänglighet. Genom att aktivt kommunicera med invånare och intressenter ska kommunen underlätta och påskynda ärendehantering. Prioriterade områden är serviceförbättringar och ökad effektivitet i myndighetsutövning mot företag vid ärenden inom bygglov, miljö, livsmedel, räddningstjänst och serveringstillstånd.

Serviceandan ska genomsyra samtliga verksamheter i kommunen och projektet ”Service i världsklass”, som

genomförts under 2023, är exempel på att hur servicearbetet i hela kommunen ska stärkas.

Kommunikation och information om viktiga åtgärder, förändringar eller tillfälliga avvikelser i service eller andra åtaganden är prioriterad och ska också vara lättillgänglig. Utöver kommunens webbplats sker uppdateringar i sociala kanaler för att nå ut till fler invånare. Detta görs genom bilder och texter som visar den service som sker dagligen eller vid enskilda tillfällen i våra olika verksamheter.

BOENDE	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Företagsklimat enl. Svenskt Näringsliv, ranking	ID: U40402	169	143	110	140	87	134
Nystartade företag, antal	ID: N01003	89	91	92	89	103	102

NÄRINGSLIV	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Färdigställda bostäder	Eget nyckeltal	151	129	140	200	130	95
Antal bostäder dom färdigställda detaljplaner möjliggör	Eget nyckeltal	115	74	44	120	130	49

SERVICE	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Företagsklimat enl. (Insikt) - Bemötande - Index	ID: U07510	70	78	77	82	80	84
Företagsklimat enl. (Insikt) - Information - Index	ID: U07509	64	72	71	70	70	74
Företagsklimat enl. (Insikt) - Kompetens - Index	ID: U07511	66	72	71	74	71	78

UTBILDNING

Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska i samarbete med hemmen främja elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvars-kännande individer och medborgare.

Tanums kommun har sin grundskoleverksamhet förlagd till sex kommunala skolenheter. Två av de kommunala skolorna har elever från förskoleklass till årskurs nio, i norra kommundelen och i södra kommundelen. Övriga skolor har elever från förskoleklass till årskurs sex.

Gymnasieskolan är en frivillig skolform som kan sökas av elever med behörighet från grundskolan.

De flesta av Tanums gymnasieelever har sin skolgång förlagd till Uddevalla, Strömstad eller Tanumshede, men alla har rätt att söka fritt i hela landet. Tanums Gymnasieskola i Tanumshede erbjuder introduktionsprogram som utgör en egen del av gymnasieskolan för elever som inte är behöriga till nationella program.

Vuxenutbildningen erbjuder utbildning på grundläggande och gymnasial nivå. Yrkesutbildningarna på gymnasial nivå är delvis statligt finansierade. Vuxenutbildningen har även enskilda kurser på distans. Utbudet är varierat och erbjuder vuxna att läsa enstaka kurser på hel- eller deltid och yrkesprogram. Dessutom erbjuds utbildning i svenska för invandrare (SFI) inom samtliga studievägar.

BARNOMSORG

Tanums kommun erbjuder barnomsorg inom kommunens förskolor, fritidshem samt kooperativa förskolor. Totalt erbjuds cirka 1 100 barnomsorgsplatser inom kommunen. Detta motsvarar en barnomsorgstäckning på ca 86 procent.

Förskolan bedriver en läroplansstyrd pedagogisk verksamhet utifrån skollagen (2010:800). Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Den ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. I Tanums kommun finns fem kommunala förskoleen-

heter. I kommunen finns också fyra kooperativa förskolor.

Fritidshem finns på samtliga av kommunens grundskolor samt på den anpassade grundskolan. Det finns också ett fristående fritidshem i kommunen. Verksamheten styrs utifrån skollagen och läroplanen. Undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid.

UTBILDNING	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Elever i grundskola F-9, hemkommun, antal	ID: N15835	1 304	1 313	1 330	1 329	1 351	1 380
Elever i gymnasieskola, hemkommun, antal	ID: N17800	405	410	373	394	378	401
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, mnkr	ID: N15045	10	8	11	13	20	9
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, mnkr	ID: N17030	2	3	3	-1	3	-2

BARNOMSORG	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal barn på förskola, lägeskommun, antal	ID: N10804	487	550	566	540	547	530
Nettokostnadsavvikelse förskola mnkr	ID: N11038	6	5	8	17	18	14

ÄLDREOMSORG

Äldreomsorgen ger stödinsatser till äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Genom att se till allas unika behov och önskemål bidrar vi till utformningen av vård och omsorg. Äldreomsorgen i Tanum inriktar sig på insatser i det ordinarie hemmet genom hemtjänst, dagverksamhet, trygghetslarm och korttidsboende. Det finns också fem särskilda boenden med sammanlagt 151 platser som är utspridda geografiskt i hela kommunen. Till äldreomsorgen räknas också anhörigstöd, kommunal pri-

märvård, färdtjänst och handläggning av bostadsanpassningsbidrag.

I juni 2023 flyttade de sista omsorgstagarna från Kalkåsliden och boendet stängdes. På kommunens andra fem särskilda boenden har totalt fem nya platser öppnats upp. Det har också varit en stor efterfrågan på korttidsboende och antalet platser har tillfälligt ökat för att hantera behovet. Minskningen av boendeplatser har medfört att belastningen på hemtjänsten har ökat.

FUNKTIONSHINDER

Funktionshinderverksamheten ger stödinsatser till personer som har fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsnedsättningar. Daglig verksamhet, daglig sysselsättning och boendestöd är insatser som verksamheten ansvarar för. Utöver detta finns också enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till funktionshindrade (LSS), boenden i form av gruppboendestäder

och serviceboendestäder. Ett av kommunens två LSS-boende för barn och unga med tre platser avvecklades i november 2022. Parallellt med avvecklingen ökades platsantalet på ett LSS-boende för vuxna. Under 2023 har arbetet fortsatt med planering för att på sikt kunna lösa framtida behov av boendeplatser inom LSS.

ÄLDREOMSORG	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brukare 65+ i särskilt boende äldre, antal	ID: N23805	157	159	157	155	158	151
Hemtjänsttagare 65+ i ordinärt boende, antal	ID: N21702	199	199	206	186	207	206
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, mnkr	ID: N20029	8	2	2	15	16	11
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, mnkr	ID: N17030	2	3	3	-1	3	-2

FUNKTIONSHINDER	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Personer med boende enligt LSS, antal	ID: N28801	31	32	36	36	33	35
Personer med daglig verks. enl. LSS, antal	ID: N28804	38	40	41	40	40	43
Nettokostnadsavvikelse LSS, mnkr	ID: N28021	5	6	5	7	4	6

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

Individ- och familjeomsorgen ger stödinsatser åt barn, unga och vuxna. Stödet innefattar insatser till personer med beroendeproblematik, behov av ekonomiskt bistånd och familjerätt. Familjecentralen finns till för familjer som väntar barn och som har barn upp till sex år. Här finns barnhälsovård, kvinnohälsovård, kurator och öppen förskola som bland annat bedriver öppet socialt arbete. I det förebyggande arbetet finns även möteshuset och ungdomsmottagningen. Ungdomsmottagningen arbetar med att ge råd och stöd till ungdomar i kommunen. Möteshuset

ger råd och stöd samt motivation till förändring och här kan den enskilde exempelvis få stöd i föräldraskapet, stöd med svårigheter i familjesituationen eller stöd kring alkohol och droger.

Under 2023 minskade det ekonomiska biståndet till följd av att antal hushåll med beslut att erhålla ekonomiskt bistånd har minskat, ersättningsnivån till hushållen har sjunkit samt att den genomsnittliga bidragstiden har blivit kortare. Orsak till detta är minskad arbetslöshet, trenden är densamma i hela riket.

KULTUR OCH FRITID

Inom kultur- och fritidsområdet bedrivs biblioteksverksamhet, kulturprogramverksamhet för barn, ungdomar och vuxna, fritidsgårdar och lovaktiviteter för unga, fritidsbanken samt föreningsstöd. Kommunen stödjer och uppmuntrar aktiviteter på ideell bas genom bidrag till föreningar genom ekonomiskt stöd, fortbildning, information och rådgivning

Ungdomsverksamheten omfattar kommunens öppna ungdomsverksamhet, skollovsarrangemang och många andra aktiviteter till stöd för kommunens

ungdomar. För att möta och förhindra ökning av drogmissbruk samt effekter av andra problem runt kommunens ungdomar samverkar förvaltningen med polis, sociala myndigheter, föreningar och skolor.

Inom Kulturskolan erbjuds avgiftsbelagd undervisning från årskurs 3, eller i mån av plats tidigare, individuellt eller i grupp. Undervisning bedrivs även i drama, lajv samt bild och form. Kulturskolan har även ett samarbete med Gerlesborgsskolan om konstskola.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Utbetalt ekonomiskt bistånd totalt, tkr	ID: N31857	11 885	9 985	8 569	9 836	9 569	8 232
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, mnkr	ID: N30026	2	-4	-5	1	4	5

KULTUR OCH FRITID	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	ID: U09800	18,4	17,1	16,3	13,5	12,8	
Nettokostnad fritidsverksamhet, kr/inv	ID: N09018	748	704	773	751	804	869
Nettokostnad kulturverksamhet, kr/inv	ID: N09022	1 064	1 059	1 084	1 078	1 241	1 044

TEKNISK SERVICE

Teknisk service innefattar drift, underhåll och investeringar i kommunaltekniska anläggningar såsom VA-anläggningar, gator, byggnader, badplatser, grönområden med flera samt parkeringsverksamhet. Vidare ingår ansvar för den avfallshantering och renhållning som kommunen enligt lag är skyldig att tillhandahålla och som är avgiftsfinansierad. Detta uppdrag sköts i Tanums kommun utav det kommunala bolaget Rambo som ägs gemensamt utav Tanum, Munkedal, Sotenäs och Lysekil.

Kommunen står inför ett stort investeringsbehov under den kommande 10-årsperioden, prioriteringar

inom verksamhetslokaler har gjorts utifrån lokalförsojningsplanen. Under vintern 2023 har en studie av kommunens verksamhetslokaler genomförts för att skapa ett underlag för lokalernas underhålls- och energieffektiviseringsbehov.

Under 2024 planeras en större solcellsanläggning på nya räddningsstationens tak. De miljö- och energiinvesteringar som genomförts under föregående mandatperiod har sammantaget minskat fastighetsavdelningens energiförbrukning från 2019 till 2022 med cirka 15 procent vilket motsvarar cirka 1 000 000 kWh.

TEKNISK SERVICE ÄLDREMSORG	Kolada ID	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lokalbestånd kommunala lokaler,	Eget nyckeltal	81 297	81 297	82 647	87 788	84 086	84 086
Lokalbestånd inhyrda lokaler	Eget nyckeltal	7 952	8 309	10 093	9 131	9 028	9 466
Nettokostnad parker, kr/inv	ID: N07025	560	608	647	722	775	819
Nettokostnad väg, parkering, kr/inv	ID: N07024	1 331	1 344	1 405	1 436	1 620	1 870

Personal

Målsättning

Kommunens mål kring utveckling på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt har hållbart medarbetarengagemang (HME) som indikator. HME mäter ledarskap, motivation och styrning och är ett mått på hur väl personalens kompetens tas tillvara. HME har utarbetats av Sveriges kommuner och regioner (SKR) och ger möjlighet till jämförelse med andra kommuner. Den senaste mätningen i kommunen gjordes under hösten 2021 och uppgick till 77. Ny mätning görs under hösten 2023 och utifrån resultatet av den kommer åtgärder göras under 2024.

Verksamhetsbeskrivning

Ledarskap och medarbetarskap är varandras förutsättningar och tillsammans leder de till utveckling, hälsa, effektivitet och god kvalitet i verksamheten. Kommunens personalpolitik bygger på de grundläggande värden som uttrycks i personalpolicyn¹: förtroende, ansvar, respekt och omtanke. Viktiga områden är

- hälsa och arbetsmiljö
- kompetensförsörjning.

Lön och anställning

Kommunens långsiktiga lönestrategi utgår från intentionerna i de centrala löneavtalen. Individuell lönesättning ska stimulera medarbetarna och därigenom bidra till effektiv verksamhet. Förbättrad service är ett av kommunens prioriterade områden varför service är det viktigaste lönekriteriet. Lönekriterierna diskuteras inom respektive verksamhet och medarbetarens prestation bedöms enligt fastslagna kriterier.²

Kompetensförsörjning

Den framtida kompetensförsörjningen är en av de stora, svåra frågorna för kommunen. Antalet personer i behov av välfärdstjänster ökar snabbare än antalet invånare i yrkesför ålder. Detta ställer krav på omställning i att finna nya sätt att arbeta på samt att nyttja digitaliseringens möjligheter med bland annat välfärdsteknik.

Kompetensstrategi 2021–2024³ är utgångspunkten för nämndernas kompetensförsörjningsplaner. Årliga handlingsplaner tas fram för att möta efterfrågan på rätt kompetens inom kommunens olika verksamhe-

ter. Prioriterade kompetensförsörjningsinsatser på kort och lång sikt beskrivs i nämndernas kompetensförsörjningsplaner. Uppföljning av nämndernas åtgärds/aktivitetsplan görs årligen i verksamhetsberättelsen. En kommunövergripande åtgärds/aktivitetsplan görs årligen. Kommunen behöver de kommande åren på olika sätt intensifiera arbetet med kompetensförsörjning.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i Tanums kommun uppgick år 2022 till 8,4 procent. Genomsnittlig sjukfrånvaron i riket för 2022 var 8,1 procent. Under de första nio månaderna 2023 är sjukfrånvaron för kommunen 7,5 procent.

En del i att förebygga sjukfrånvaro är en hållbar och hälsosam arbetsmiljö. Ett underlag i arbetet är resultatet från arbetsmiljö- och hälsoenkäten som genomförs hösten 2023. Under 2024 sker aktivt arbete, baserat på analys av enkätresultatet, på alla organisatoriska nivåer för att begränsa risker och stärka positiva faktorer. I syfte att minska sjukfrånvaron pågår dessutom riktat arbete bland annat genom personalvårdsronder, arbete på individnivå och genom att använda kompetens från företagshälsovården.

Arbetsmiljö och hälsa

Målsättningen för arbetsmiljöarbetet i Tanums kommun är att skapa en trygg och säker arbetsmiljö där ingen ska drabbas av ohälsa eller komma till skada på grund av arbetet. Det är också en miljö där medarbetare trivs och utvecklas både yrkesmässigt och som individer. Strategiskt hälso- och arbetsmiljöarbete omfattar såväl policys och arbetsmetoder som friskvårdsarbete och personalstöd. Arbetet innefattar rehabilitering, förebyggande och främjande insatser.

Ett systematiskt arbetsmiljö- och hälsoarbete bidrar till goda förutsättningar att kunna rekrytera, behålla, och utveckla kompetent personal och därmed är kompetensförsörjningen nära kopplad till arbetsmiljöarbetet. Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs årligen upp på kommun-, – förvaltnings- och enhetsnivå och vid behov tas åtgärder fram.

Arbetet för att öka hälsan i kommunen sker på olika nivåer:

- Hälsa och arbetsmiljö ska vara ett naturligt perspektiv i den strategiska planeringen (organisatorisk nivå).

HÅLLBARHET

- Arbetsklimat och förutsättningar gör arbetet till en hälsofrämjande faktor (gruppnivå).
- Medarbetare har möjlighet att behålla eller förbättra hälsan (individnivå).

Arbete för friska arbetsplatser

SKR har tillsammans med fackliga parter har träffat en "Avsiktsförklaring för friska arbetsplatser".⁴ Under 2023 innebar det en samlad kunskapssatsning genom fyra webbseminarier. Tanums kommun har deltagit på dessa på förvaltnings- och koncernledning samt inom facklig samverkan på kommun- och förvaltningsnivå.

Under 2024 fortsätter arbetet med friskfaktorer för att förstärka utveckla organisatoriska förutsättningar för en långsiktigt hållbar och hälsosam arbetsmiljö.

Aktiva åtgärder

Varje år följs aktiva åtgärder upp i kommunen enligt diskrimineringslagstiftningen, detta med syfte att säkerställa att Tanums kommun är en bra arbetsgivare där mångfald berikar.

För att kunna leva upp till lagens krav behövs kunskap om kraven samt aktiva åtgärder för att kunna vara en attraktiv arbetsgivare. Tanums kommun accepterar inte mobbning, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier eller andra former av diskriminering.^[2]

Det fortlöpande arbetet genomförs i förhållande till varje enskild diskrimineringsgrund och i förhållande till följande områden: arbetsförhållanden, bestämmelser och praxis om löner och andra anställningsvillkor, rekrytering och befordran, utbildning och övrig kompetensutveckling, möjlighet att förena arbetet och föräldraskap. I arbetsmiljö- och hälsoenkäten följs dessa områden upp och verksamheterna ska åtgärda de behov som identifieras. En övergripande kommungemensam dokumentation med riskanalys och handlingsplan mot diskriminering tas årligen fram och beslutas i kommungemensam samverkansgrupp (KSG).

¹ Personalpolicy Tanums kommun, KF 2014-05-05 (Personalpolicy.pdf (tanum.se))

² Lönepolicy Tanums kommun, KS 2019/0621; Microsoft Word - Lönepolicy Tanums kommun 2019.docx

³ Kompetensförsörjningsstrategi Tanums kommun 2021-2024, KS 2020/0459; Microsoft Word - Kompetensförsörjningsstrategi 2021-2024.docx (tanum.se)

⁴ Avsiktsförklaring för friska arbetsplatser inom den kommunala sektorn. Avsiktsförklaring-for-friska-arbetsplatser-i-den-kommunala-sektorn.pdf (skr.se)

^[2] Riktlinje kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier, KS 2018-04-11 § 80

Folkhälsa

Målsättning

Det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken lyder: *”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”*.

Det övergripande målet för folkhälsoarbetet ligger i linje med Agenda 2030 för hållbar utveckling med den genomgående principen att ingen ska lämnas utanför. Visionen för Tanums kommun har en tydlig koppling till Agenda 2030 och folkhälsa.

Det lokala folkhälsoarbetet utgår från folkhälsorådets utvecklingsområden. Under 2024 planerar folkhälsorådet att arbeta med följande utvecklingsområden:

- Jämlik hälsa och hållbar utveckling
- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Goda levnadsvanor

Verksamhetsbeskrivning

Folkhälsoarbetet regleras i ett samverkansavtal mellan Tanums kommun och Västra Götalandsregionen (VGR) delregional nämnd norra (DRNN) om gemensamma folkhälsoinsatser. Tanums kommun och DRNN svarar gemensamt för finansiering av folkhälsoarbetet, det vill säga lö- och omkostnader för folkhälsostrateg samt folkhälsoinsatser. Avtalet lyfter fram det övergripande nationella målet för folkhälsoarbetet och Agenda 2030 samt att arbetet ska omfatta hälsofrämjande och/eller tidigt förebyggande insatser. Vidare framkommer det i avtalet att det ska finnas ett tvärsektorielt sammansatt forum för folkhälsofrågor i kommunen, i Tanums kommun kallat folkhälsoråd. Folkhälsorådet ska enligt avtalet verka för att folkhälsoarbetet bedrivs strategiskt inom kommunens verksamheter.

De tre utvecklingsområdena vilka folkhälsorådet planerar arbeta utifrån anger riktning för nämndernas och förvaltningarnas folkhälsoarbete. Nämnderna ska utifrån utvecklingsområdena ta fram folkhälsomål som är aktuella för respektive nämnds ansvars-

område. Folkhälsoarbetet sker till stor del i ordinarie verksamhet då många av de insatser som påverkar vår hälsa ingår i kommunens grunduppdrag. Det finns via folkhälsorådet möjlighet att söka utvecklingsmedel för att utveckla det hälsofrämjande och tidigt förebyggande arbetet i kommunen. Uppföljning av folkhälsoarbetet sker i slutet av varje år och redovisas därefter till DRNN.

Samlad bild av hälsoläget i Tanums kommun

Ur flera avseenden har befolkningen i Tanums kommun en god hälsa. Utbildning och därigenom möjlighet till arbete är ett mått på hälsa. År 2022 var 86 procent av eleverna i Tanums kommun behöriga till yrkesprogram på gymnasiet, vilket var i snitt med riket. Flickor var behöriga i något större utsträckning än pojkar. Möjligheten att arbeta och försörja sig själv påverkar människors hälsa, ekonomiska resurser sätter ramarna för människors materiella standard och handlingsutrymme. I Tanums kommun var det under 2022 ett lägre årsmedelvärde gällande arbetslösheten gentemot riket, 3,9 procent kontra 5,6 procent. Arbetslösheten var något högre bland kvinnor i Tanums kommun gentemot männen, 4,2 procent kontra 3,7 procent.

En utmaning som finns kopplat till människors hälsa är fysisk aktivitet. Fysisk aktivitet bidrar till en ökad fysisk och psykisk hälsa, förbättrad inlärning, koncentration och sömnkvalitet. Stillasittande ökar risken för typ 2-diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar och flera vanliga cancerformer. Möjligheten till fysisk aktivitet påverkas av människors förutsättningar i vardagen såsom den fysiska, sociala och kulturella miljön och socioekonomiska resurser. Rekommendationen för fysisk aktivitet är pulshöjande fysisk aktivitet minst 150 minuter i veckan. År 2022 var 67 procent av befolkningen i Tanums kommun tillräckligt fysiskt aktiva, vilket var i snitt med riket. I Tanum var kvinnor fysiskt aktiva i större utsträckning än männen, 72 procent kontra 61 procent, denna skillnad kunde inte ses i riket. För en mer fördjupad bild av hälsoläget i Tanum så hänvisas till kommunens hållbarhetsredovisning 2022.

Klimat och Miljö

Målsättning

Tanums kommuns övergripande klimat- och miljömål är att kommunens utsläpp av växthusgaser ska minska med 20 procent räknat från 2019 till 2024.

Klimat- och miljöstrategi 2020–2024

Klimat- och miljöstrategin gäller för Tanums kommun, inklusive de kommunala bolagen Tanums Bostäder och Tanums Hamnar och berör främst kommunens egen verksamhet. Utöver det övergripande målet om minskade utsläpp av växthusgaser, finns identifierade områden för åtgärder och mätbara delmål. Dessa berör transporter, livsmedel, energi, avfall och återvinning och konsumtion, vatten och avlopp, byggnation och anläggningar, havsmiljö, besöksnäring, uppköp och inköp, finans- och skuldförvaltning, utbildning och kommunikation, samt inom Agenda 2030 identifierade fokusområden.

I kommunens hållbarhetsredovisning för 2022 gjordes en uppföljning av kommunens utsläpp av växthusgaser. Utsläppen följs upp med fyra nyckeltal för områden där kommunen har identifierat höga utsläppsnivåer: energi, livsmedel, byggnation och transporter. Mellan år 2019 och 2022 har kommunkoncernens utsläpp minskat med 16 procent inom dessa fyra nyckeltal. Om utsläppsminskningen fortsätter i samma takt kommer det övergripande målet i kommunens klimat- och miljöstrategi att nås.

Under 2023 fattades beslut om att en ny klimat- och miljöstrategi ska arbetas fram för att vara mer tydligt kopplad till kommunens nya vision och mål. Strategin behöver även uppdateras för att göras mer övergripande och långsiktig, och kan därefter kompletteras med 2-åriga handlingsplaner.

Hållbar utveckling och Agenda 2030

Hållbar utveckling definieras som en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbar utveckling innehåller tre dimensioner, den miljömässiga, den sociala och den ekonomiska. För att redovisa och följa Tanums arbete utifrån de globala målen i Agenda 2030 kompletteras Tanums kommuns årsredovisning med en hållbarhetsredovisning.

Syftet med hållbarhetsredovisningen är att visa hur Tanums kommun arbetar för ett mer hållbart samhälle. Hållbarhetsredovisningen är till för att användas vid politisk styrning och uppföljning och ska bidra till goda beslutsunderlag för politikernas val av förbättringsområden. Det är även ett bra underlag för medarbetare inom kommunen som vill få en bättre förståelse för det arbete som görs och ta del av goda exempel. Redovisningen underlättar också invånarnas möjlighet till insyn i kommunens arbete.

Särredovisning

Enligt Vattentjänstlagen ska det varje år upprättas
särredovisning av VA-verksamheten.

Under samma avsnitt redovisas även vindkraft.

SÄRREDOVISNING

Vindkraft

Tanums kommun äger tillsammans med Tanums Bostäder AB (TBAB) och RAMBO AB ett vindkraftverk på Tyft. Kommunen äger 63 procent, TBAB 32 procent och RAMBO 5 procent. Verket som har en kapacitet på 3,3 MW togs i bruk våren 2015. Kommunens andel av verkets förväntade produktion motsvarar knappt 50 procent av kommunens elförbrukning. Ersättningen för försäljning av el har stigit vilket efter flera års underskott gjort satsningen lönsam. Resultatet 2024 blir dock helt avhängigt marknadspriset och tillräcklig vind.

Bokslut 2022

Mnkr	Vindkraft	
Resultaträkning	2022	2021
Verksamhetens intäkter	4,4	3,0
Verksamhetens kostnader	-0,9	-1,1
Kapitalkostnader	-1,1	-1,2
Resultat	2,3	0,7
Kommunbidrag	-	-
Förändring eget kapital	2,3	0,7

Vatten och avlopp

VA-avdelningens uppgift är att till abonnenter leverera vatten med god kvalitet och smak, att på ett miljömässigt sätt omhänderta och rena spillvatten, samt att skapa och förvalta en VA-struktur för framtida hållbar utveckling av samhället.

Bokslut 2022

Mnkr	VA-Verksamhet	
Resultaträkning	2022	2021
Verksamhetens intäkter	68,6	64,4
Verksamhetens kostnader	-39,9	-40,2
Avskrivningar	-24,9	-23,8
Verksamhetsresultat	3,7	0,4
Finansnetto	-4,5	-5,5
Resultat efter finansnetto	-0,7	-5,1
Justering resultatfond	0,7	5,1
Resultat	0,0	0,0

VA-verksamhetens intäkter uppgick 2022 till 68,6 mnkr vilket är 4,2 mnkr (6,5 procent) högre än föregående år. Intäktsökningen beror på en höjning av brukningstaxan med fyra procent 2022. Dessutom har intäkterna för anslutningar samt mottagandet av slam ökat. Antalet abonnenter har ökat med 72 och uppgår nu till 6 121. Kostnaderna har minskat med 0,3 mnkr (0,7 procent) och uppgår till 39,9 mnkr. Kostnaderna har minskat och då främst för driftåtgärder på ledningsnätet, konsulter, vattenprover samt lägre elförbrukning.

Av verksamhetens kostnader utgör cirka 1,2 mnkr fördelade kostnader från tekniska nämnden och dess förvaltning. Kostnader för förvaltningsadministration fördelas utifrån uppskattad tid. Nämndkostnader fördelas utifrån andelen ärenden i nämnden. Av kostnaderna utgör 2,0 mnkr fördelade kommuncentrala kostnader. Kommunkansliet, kundcenter, IT, HR-avdelningen samt ekonomiavdelningen fördelas efter andel av bruttokostnader. I den kommuncentrala kostnaden ingår även en avgift till mark och exploatering för nyttjande av mark.

Kostnader för planenliga avskrivningar uppgår till 24,9 mnkr. En fortsatt hög investeringsvolym kommer att öka avskrivningarna åren framöver. VA-verksamhetens tillgångar finansieras via kommunlån. Verksamheten belastas med finansiella kostnader avseende ränta på kommunlånet. Räntesatsen motsvarar kommunens medelränta på låneskulden. VA-verksamheten får intäktsränta på det likviditetsöverskott som verksamheten skapar i form av inbetalda anläggningsavgifter och resultatfond. Finansnettot förbättrades 2022 med 1,0 mnkr till 4,5 mnkr.

SÄRREDOVISNING

Balansräkning

Mnkr

TILLGÅNGAR	2022	2021
Anläggningstillgångar:		
Mark, byggnader och anläggningar	618,7	571,4
Summa anläggningstillgångar	618,7	571,4
Omsättningstillgångar:		
Kundfordringar	23,1	20,4
Övriga fordringar	165,1	153,4
Summa omsättningstillgångar	188,2	173,8
Summa tillgångar	806,9	745,2
AVSÄTTNINGAR		
Pensions-skuld	0,2	0,2
Avsättningar	0,2	0,2
SKULDER		
Kommunlån	618,7	571,4
Ingående värde resultatfond	4,6	9,7
Upplösning resultatfond	-0,7	-5,1
Utgående värde resultatfond	3,9	4,6
Periodiserade anslutningsavgifter	163,2	158,5
Summa långfristiga skulder	785,8	734,5
Leverantörsskulder	13,7	5,0
Övriga kortfristiga skulder	7,2	5,5
Summa kortfristiga skulder	20,9	10,5
Summa avsättningar och skulder	806,9	745,2
Pensionsförpliktelser, som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna		
	4,2	4,5

Balansräkning

Anläggningstillgångarna uppgår till ett värde av 618,7 mnkr. Tillgångarna har ökat med gjorda investeringar på 66,3 mnkr. Övertagna VA-anläggningar från avtalsområden har ökat anläggningarnas värde med 4,4 mnkr. Större pågående investeringar under året har bland annat varit omvandlingsområden i Långsjö, Fjällbacka och Ulmekärr, Grebbestad. Vattenförsörjningsprojekt som har pågått under året är bland annat byggnation av ny högvattenreservoar i Fjällbacka samt ny vattenledning ifrån Nedre Bolsjön.

Resultatet för 2022 års innebar ett underskott med 0,7 mnkr. Det negativa resultatet regleras mot resultatfonden med motsvarande belopp. Det utgående värdet på resultatfonden uppgår i bokslut till 3,9 mnkr. Verksamhetens anläggningar finansieras med kommunlån och uppgår till 618,7 mnkr. Årets inbetalda anslutningsavgifter uppgår till 7,0 mnkr och dessa fördelas bokföringsmässigt över 25 år. De ackumulerade anslutningsavgifterna inklusive avgifter för de övertagna VA-anläggningarna är nu 161,5 mnkr.

Prognos 2023

VA-verksamheten beräknas (delårsbokslut per augusti) redovisa ett överskott för helåret 2023 på 1,1 mnkr. Överskottet läggs till resultatfonden, vilket innebär att resultatfonden beräknas uppgå till 5,0 mnkr i bokslut 2023. Brukningstaxan höjdes under 2023 med 13 procent.

Budget 2024

För 2024 föreslås brukningstaxan för VA att höjas med 7 procent för att bibehålla balansen mellan intäkter och kostnader. Orsaken är stigande kapitalkostnader på grund av genomförda och planerade investeringar samt höjda priser på el, bränsle, byggmaterial och anläggning.

Anläggningsavgiften ska motsvara kostnaden som VA-kollektivet har för att anlägga VA till en fastighet. På grund av stigande priser på byggmaterial och anläggande föreslås en höjning av anläggningsavgiften på 3 procent.

Anslutning av omvandlingsområdena Långsjö och Ulmekärr slutförs under 2023. Två större och viktiga projekt som planeras att genomföras under 2023 och 2024 är ledningar mellan Säm och Sannäs samt utbyggnad av råvattenledningen mellan Mungseröd och Ryland.

Kommunala bolag

Kommunala bolag i Tanums kommun bidrar till kommunens utveckling och hjälper till att förverkliga kommunens mål och ägandet kommer invånarna till nytta. Kommunen äger ensamt Tanums Bostäder AB och Tanums Hamnar AB och avfallsbolaget Rambo AB till en fjärdedel.

KOMMUNALA BOLAG

Tanums kommun är ägare och delägare i tre kommunala bolag, de helägda Tanums Bostäder AB, Tanums Hamnar AB samt RAMBO AB där Tanums kommun äger 25 procent av aktierna.

Målsättning

Den verksamhet som sker i de kommunala bolagen ska bedrivas med en hög servicenivå och på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt och därigenom skapa nytta för bolagens kunder.

Tanums Bostäder AB

Tanums Bostäder äger och förvaltar totalt cirka 735 lägenheter i orterna Tanumshede, Grebbestad, Fjällbacka, Hamburgsund och Östad. Bolaget har sedan 2002 redovisat överskott. I 2022 års bokslut redovisade bolaget ett överskott på 23,0 mnkr. Det positiva resultatet har framför allt sin förklaring i fastighetsförsäljning, försäljning av el från vindkraftverk, låga räntekostnader och god uthyrningsnivå. Bokslutsprognosen för 2023 pekar på ett resultat enligt budget, 1 mnkr, exkluderat ersättningar från planerade fastighetsförsäljningar under hösten.

Tanums Bostäder har fortsatt mycket liten vakansgrad och under stor del av året har samtliga lägenheter var uthyrda. Efterfrågan på hyresrätter är fortsatt stor i kommunen och Tanums Bostäders bostadskö innehåller drygt 2 500 personer. Tanums Bostäder kommer under hösten att färdigställa 24 nya hyresrätter på området Anneberg i Grebbestad. Samtliga lägenheter är uthyrda och inflyttning är beräknad till den i början av december. Renoveringen av de två bostadsområdena på Højdenområdet i Tanumshede fortgår alltjämt, men beräknas vara klar innan årsskiftet. Tanums Bostäder har arbetat vidare med trygghetsfrågor och genomför löpande trygghetsvandringar under kvällstid på bolagets bostadsorter i kommunen.

Tanums Hamnar AB

Tanums Hamnar har till uppgift att driva hamnverksamhet i kommunen. Bolaget svarar för drift och skötsel av kommunens hamnanläggningar i enlighet med ett särskilt förvaltningsavtal mellan bolaget och Tanums kommun. Bolaget har sedan 2011 redovisat överskott, 2022 års resultat uppgick till 1,5 mnkr. Bolaget beräknar att i bokslutet för 2023 redovisa ett överskott på cirka 0,4 mnkr.

Arbetet med att reinvestera i kommunens hamnanläggningar fortsätter och under verksamhetsåret 2024 planeras att 5 mnkr i hamnanläggningar avsätts för utbyte av bryggor och renovering av toaletter på Badholmen i Fjällbacka samt ny brygga i Grebbestad (Flyggerbrygga).

Rambo AB

RAMBO AB ägs av Lysekils, Sotenäs, Munkedals och Tanums kommuner. Tanums ägarandel är 25 procent. Enligt bolagsordningen ska Rambo ha som verksamhet att omhänderta, transportera och/eller behandla avfall och driva annan därmed sammanhängande verksamhet. Bolaget har en stark ekonomisk ställning och har genom åren uppvisat starka resultat. I bokslutet för 2022 uppgick resultatet före bokslutsdispositioner till 8,9 mnkr. Bolaget beräknar att redovisa överskott på 11,6 mnkr i 2023 års bokslut. Bolagets investeringar har ökat i takt med införande av nya system för insamling av hushållsavfall.

Från och med första januari 2024 kommer det att bli obligatorisk utsortering av matavfall för hushåll och verksamheter. Hösten 2024 kommer Tanums hushåll att få hemsortering (fyrfackskärl). Regeringen har fattat beslut om att det operationella ansvaret för insamling av förpackningar ska tas över av kommunerna. Det innebär också att alla hushåll, bostadsrätter, hyresrätter och verksamheter ska sortera ut sina förpackningar. Inför kommande år övertar Tanums kommun VA-debiteringen från Rambo AB. Arbetet med den gemensamma avfallsplanen påbörjas under hösten 2022 och beräknas vara klar maj 2024.

Ekonomi

Resultat

Resultatet för kommunkoncernen förbättrades 2022 jämfört med de två föregående åren och uppgick till 78,0 mnkr. För 2022 förklaras det främst av goda resultat för kommunen och bostadsbolaget. För bostadsbolagets del förklaras överskottet framför allt av större intäkt vid försäljning av villatomter i Grebbestad. Tanums koncern redovisade under 2022 ett högre resultat jämfört med snittet i länet. För kommande år beräknas resultatnivån att sjunka, främst för kommunens del.

Årets investeringar

Investeringar i kommunkoncernen har i genomsnitt de tre senaste åren uppgått till 248 mnkr. Kommunens investeringar utgör merparten. Bostadsbolaget har under de tre senaste åren förvärvat fastighet i Hamburgsund, genomfört större renoverings- och underhållsinsatser i bostadsbeståndet och genomfört större markentreprenader för färdigställande av färdigställande av tomter. Kommunen beräknas fortsatt att ha höga investeringsutgifter under ett antal år framöver både för skatte- och taxefinansierade verksamheter. För bostadsbolagets del beräknas fortsatt renoverings- och underhållsåtgärder i bostadsbeståndet samt eventuellt för LSS-boende. Renhållningsbolaget håller på med införande av fyrfacksinsamling för de övriga tre ägarkommunerna. För Tanums del beräknas införande under kommande år, med tillhörande investering avseende fordon och kärl.

Soliditet

Positiva resultat de senaste åren bidrar till en förstärkning av soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen. Pensionsåtagande i form av ansvarsförbindelsen har sjunkit från 225,4 mnkr 2020 till 211,6 mnkr 2022 vilket också har bidrar positivt. Tanums koncern har en lägre soliditet jämfört med snittet i länet och snittet i riket. Koncernen redovisade 2020 ett värde på 10,6 procent vilket succesivt förbättrats för att per bokslut 2022 uppgå till 16,0 procent.

Låneskuld

En ökad takt på investeringsutgifter har inneburit en ökning av långfristig låneskuld för kommunkoncernen. Långfristig låneskuld har de tre senaste åren ökat från 104 541 kronor per invånare år 2020 till 113 461 kr per invånare 2022. Tanums kommunkoncerns låneskuld är därmed en av de tjugo högsta i jämförelse med samtliga kommunkoncerner i riket. I takt med att snittlåneräntan ökar innebär det allt högre finansiella kostnader.

Tanums koncern redovisade under 2022 en lägre intäktfinansieringsgrad av investeringarna jämfört med snittet i länet. Koncernen redovisade 2021 ett värde på 66 procent vilket förbättrades till 78 procent under 2022. För kommande år beräknas låneskulden att öka.

NYCKELTAL	2020	2021	2022
Resultat kommunkoncern (mnkr)	33,4	63,7	78,0
Investeringar kommunkoncern (mnkr)	257,4	236,8	249,7
Eget kapital kommunkoncern (kr/inv)	33 856	38 634	44 482
Långfristiga skulder kommunkoncern (kr/inv.)	104 541	108 978	113 461
Soliditet inklusive pensionsåtagande kommunkoncern (%)	10,6	13,1	16,0

Förvaltnings- berättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande bild av Tanums kommun för de kommande åren. Ekonomisk analys samt mål för god ekonomisk hushållning redovisas i separata avsnitt.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande bild över Tanums kommuns verksamhet för de kommande åren. Någon koncernbudget är inte upprättad varav förvaltningsberättelsen i huvudsak utgår från kommunen ej den kommunala koncernen.

Den kommunala koncernen

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är den högsta beslutande instansen i Tanums kommun. I fullmäktige finns 41 ledamöter och 26 ersättare som väljs direkt av väljarna i allmänna val vart fjärde år. Fullmäktige leds av ett presidium som består av ordförande Karl-Erik Hansson (C), 1:e vice ordförande Ramona Gullholm (S) och 2:e vice ordförande Claes G Hansson (M).

Mandat i kommunfullmäktige
(1 november 2022–31 oktober 2026)

Moderaterna	13
Centerpartiet	6
Liberalerna	2
Kristdemokraterna	2
Socialdemokraterna	9
Miljöpartiet de gröna	1
Vänsterpartiet	2
Sverigedemokraterna	6

Politisk majoritet

Moderaterna, centerpartiet och kristdemokraterna samarbetar och utgör den styrande majoriteten. Dessa partier har tillsammans 21 av kommunfullmäktiges 41 mandat. Majoriteten innehar samtliga ordförandeposter i fullmäktige, nämnder och styrelser. Moderaterna innehar posten som kommunstyrelsens ordförande/kommunalsråd.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har till uppgift att leda och samordna planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet.

Kommunala nämnder

Kommunens nämndsorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilket ansvarsområde varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige.

Kommunala bolag

Förutom kommunen omfattar koncernen följande bolag:

Tanums Bostäder AB

Bolaget, som är helägt av Tanums kommun ska äga, förvalta och hyra ut bostäder och fastigheter i Tanums kommun. Tanums Bostäder har totalt 735 lägenheter i Tanumshede, Östad, Grebbestad, Fjällbacka och Hamburgsund.

Tanums Hamnar AB

Bolaget, som är helägt av Tanums kommun, bildades 2006 för att från och med 2007 sköta kommunens hamn- och turismfrågor. Bolaget har tecknat ett förvaltningsavtal med Tanums kommun i vilket verksamhetsuppdraget preciseras.

Rambo AB

Regional avfallsanläggning i Mellersta Bohuslän AB (RAMBO) är ett kommunalt avfallsbolag som ägs gemensamt av Lysekils, Sotenäs, Tanums och Munkedals kommuner. Bolaget bildades 1981. Tanums kommun gick in som ägare 2002. Tanums ägarandel uppgår till 25 procent.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Översikt över verksamhetens utveckling

Belopp i mkr	Bokslut 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Folkmängd (antal)*	13 013	12 939	12 964	12 989	13 014
Kommunal skattesats (%)	21,56	21,56	21,56	21,56	21,56
Verksamhetens nettokostnad (mnkr)	833,4	889,4	926,8	939,8	972,1
Årets resultat (mnkr)	56,5	35,7	2,4	12,3	6,7
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och kommunal utjämning (%)	6,3	3,9	0,3	1,2	0,7
Soliditet (%)	19,7	19,4	17,3	17,4	17,5
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser (%)	32,0	30,5	27,5	26,5	25,9
Bruttoinvesteringar (mnkr)**	159,6	268,9	297,0	204,6	185,4
Självfinansieringsgrad (%)***	76,1	25,3	25,4	47,6	57,6
Långfristig skuld (mnkr)	944,3	1 113,4	1 315,2	1 417,2	1 525,2

* budgetantagande

** Bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierats med offentliga bidrag

*** Självfinansieringsgrad definieras som resultat och avskrivningar i förhållande till bruttoinvesteringar

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Sambällsekonomi

Efter två år präglade av coronapandemin inleddes 2022 med avvecklande av restriktioner och fortsatt ekonomisk återhämtning. För att snabbt därefter präglas av kraftigt stegrande inflationsutveckling till följd av störningar i utbud och efterfrågan, där pandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina och expansiv ekonomisk politik har haft betydande påverkan. Centralbanker världen över gjorde en helomvändning och tog till kraftiga räntehöjningar för att dämpa aktiviteten i ekonomin och komma till rätta med den höga inflationen. Inflationstoppen beräknas nu ändå vara bakom oss och inflationen minskar trots att den fortfarande ligger på en hög nivå. Sett till helåret 2024 är bedömningen att KPIF-inflationen kommer ligga något över målet om 2 procent.

Riksbanken har sedan maj 2022 höjt styrräntan, från 0 till 4 procent. Utvecklingen har medfört att tillväxtprognoiser reviderats ned, framför allt för 2023 och 2024. Räntenivåerna förväntas sjunka under nästa år. Däremot är nivån på räntorna de kommande åren

högre än vad som gällt de senaste åren, innan den branta ränteuppgång som inleddes 2022. Successiva räntesänkningar framöver bidrar till en långsam återhämtning av svensk ekonomi.

Arbetsmarknaden har stått emot relativt väl, vilket medfört att effekten på kommunernas och regionernas skatteintäkter ser ut att bli mindre än först befarat. I nominella termer förväntas skatteintäkterna öka med 4,9 procent under 2023. I reala termer däremot, justerat för kostnadsutvecklingen, förväntas skatteunderlaget minska med 2 procent, vilket urholkar kommunsektorns köpkraft. 2023 står också ut som ett historiskt unikt svagt år. De senaste tio åren har skatteunderlaget i reala termer ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2026 syns nu istället en real uppgång om 1 procent i genomsnitt. Även 2024 visar prognosen på en real nedgång av skatteunderlaget, men fallet blir då 0,5 procent, betydligt mildare än för 2023. Först 2025 kommer det reala skatteunderlaget åter att vara uppe på 2022 års nivå, enligt SKR:s prognos.

Sammantaget befinner sig svensk ekonomi fortsatt i lågkonjunktur 2024. Under åren 2025–2027 ökar skatteunderlaget snabbare igen, tack vare en uppgång

i antalet arbetade timmar i ekonomin. Antalet sysselsatta beräknas minska och arbetslösheten förväntas för 2023 uppgå till 7,6 procent och ligga på knappt 8,6 procent 2024–2025.

Samtidigt är den demografiska utmaningen framöver större än tidigare. Särskilt utmärkande är de ökade behoven av omsorg och vård av äldre som kräver allt större resurser. Statistiska Centralbyråns befolkningsframskrivningar fram till 2030 visar på en minskning av barn och unga. Under 2022 föddes färre barn än på mycket länge. År 2030 är dessa barn åtta år och har börjat skolan, det ger lägre antal skolbarn än i dag i varje årskull vartefter de åldras. Däremot ökar åldersgruppen 80 år och äldre och gruppen beräknas som andel av befolkningen uppgå till 7,4 procent (idag 5 procent). Detta medför en kraftigt ökad efterfrågan på välfärdstjänster för äldre. I takt med att pensionsåldern höjs förväntas åldersgruppen förvärvsarbetande förändras och öka. Fram till 2030 beräknas därför denna grupp öka från 50,9 procent till 52,5 procent som andel av befolkningen. Sammantaget förväntas befolkningen växa i lägre takt än under det senaste decenniet, men också i lägre takt än vad som tidigare beräknats. Förutom påverkan på den kommunala verksamheten behövs strategier för kompetensförsörjningen framöver.

Kommunsektorn

Resultat för kommunsektorn som helhet uppgick 2022 till 43,3 miljarder kronor jämfört med 68 miljarder kronor för 2021. Att resultatnivåerna minskade beror främst på lägre finansiella intäkter samt ökade finansiella kostnader till följd av ökade räntenivåer. Ökade skatteintäkter och statsbidrag bidrog till fortsatt starkt verksamhetsresultat trots högre nettokostnader. För de kommande två åren ser det däremot mycket svårare ut detta i takt med nya räntenivåer, hög inflation och kraftig höjda pensionskostnader. Kostnaderna för kommunernas och regionernas avtalspensioner ökar med cirka 45 miljarder kronor 2023 och med ytterligare 13 miljarder år 2024. Detta samtidigt som de pandemirelaterade bidragen fasas ut. Det innebär att resultatnivåerna beräknas falla kraftigt de närmsta två åren.

Efter två år av sjunkande investeringsvolym under pandemiåren 2020 och 2021 ökade investeringarna i kommunsektorn under 2022 med 13 miljarder kronor till 193 miljarder kronor. En ökningstakt på

7 procent. Framför allt ökade investeringarna i kommunernas och regionernas förvaltning, medan investeringarna i de kommunala företagen i princip var oförändrad. För första gången översteg investeringar utförda i kommunal förvaltning investeringarna genomförda av de kommunala företagen. 2022 ökade investeringsvolymerna i samtliga kommungrupper, störst procentuella ökningen skedde i kommungruppen Landsbygds kommun med besöksnäring vars investeringsvolym ökade med drygt 18 procent. För andra året i rad är det denna grupp som har högst ökningstakt.

Kommunsektorns låneskuld stiger i lägre takt jämfört med tidigare år. Under 2022 ökade kommunsektorns låneskuld med drygt 21 miljarder kronor (2,7 procent) till 820 miljarder kronor. Trots en lägre befolkningstillväxt framöver kvarstår betydande investeringsbehov, främst kopplat till någon eller alla de tre faktorerna: befolkningstillväxt, förändrad befolkningsstruktur och underhållsbehov. Flera faktorer har dämpande effekt på investeringar: kraftigt ökade byggpriser, inflation och utvecklingen av räntorna.

Lagrådsremiss: En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner

Regeringen har lämnat över remiss till Lagrådet med utgångspunkt från förslagen i betänkandet ”En god kommunal hushållning”. Förändringar i nuvarande regelverket är få, regeringens bedömning är att det inte finns skäl för mer omfattande ändringar. Några ändringar som föreslås är: införandet av en resultatreserv, resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas, att budget ska ha ett koncernperspektiv samt att revisionsberättelsen ska hållas tillgänglig på kommunens webbplats. Därtill föreslås att särskilda riktlinjer för pensionsmedelsförvaltningen tas bort, däremot föreslås ingen ändring av pensionsredovisningen, blandmodellen kvarstår. Den nya lagen föreslås träda i kraft 1 januari 2024.

Utredning av kommunalekonomisk utjämning

En parlamentariskt sammansatt kommitté har fått i uppdrag att göra översyn av modellen kommunalekonomisk utjämning. Syftet med uppdraget är att säkerställa att den kommunalekonomiska utjämningen ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och an-

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

nan kommunal service, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar. I utredningen ingår samtliga delmodeller. Utredningen ska även undersöka en eventuell påverkan av utjämningsystemet på utveckling och tillväxt, såväl positiv som negativ.

Uppdraget ska redovisas senast 3 maj 2024.

Utredning av frivilliga kommunsammanslagningar

Regeringen har tillsatt en särskild utredare i uppdrag att undersöka intresset bland svenska kommuner för att inleda ett arbete med frivilliga kommunsammanslagningar. Syftet är att få till en process där ett antal enskilda kommuner prövar frågan om sammanläggning. Frivilliga kommunsammanslagningar kan stärka kapaciteten, och därmed förutsättningarna, att erbjuda en god välfärd. Det handlar om att inte enbart se dagens utmaningar, utan att också ha ett långsiktigt perspektiv och fundera över hur situationen i landets kommuner kan komma att se ut om 10–20 år. Av Sveriges 290 kommuner har den minsta under 2400 invånare medan den största har runt 1 miljon. Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2023.

Tanums kommun

Befolkning

Befolkningsutveckling

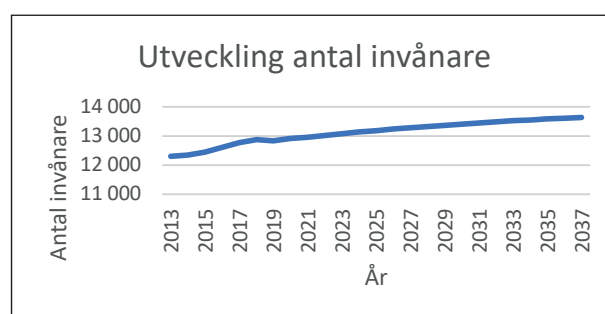
Tanums befolkning uppgick 31 december 2022 till 13 013 invånare och befolkningen har de senaste tio åren ökat med 710 personer. Befolkningsökningen beror på positivt inflyttningsöverskott. Bortsett från mindre flyttningsunderskott 2005 och 2012 har Tanum haft positivt flyttnetto varje år sedan 1997. Födelsenettet har varit negativt varje år sedan 1993. Under 2022 föddes 112 personer i Tanum.

Under 2023 minskar befolkningen, beroende på både negativt födelse- och flyttnetto. I augusti 2023 uppgick befolkningen till 12 939 invånare, en minskning sedan årsskiftet med ca 74 invånare.

Befolkningsutveckling 2013-2022	Totalt	Årlig förändring
2013	12 303	33
2014	12 346	43
2015	12 455	109
2016	12 606	151
2017	12 763	157
2018	12 873	110
2019	12 841	-32
2020	12 912	71
2021	12 965	53
2022	13 013	48

Befolkningsprognos

För långsiktig planering av verksamhet och investeringar är det väsentligt att följa befolkningsutvecklingen i kommunen. Detta för att möta efterfrågan för kommunens välfärdstjänster. Invånare i de yngre och äldre åldrarna efterfrågar i högre utsträckning välfärdstjänster än invånare i arbetsför ålder. För de yngre handlar det framför allt om förskola och skola och för de äldre om äldreomsorg och sjukvård. Senaste befolkningsprognosen från SCB (från 2022) för åren 2022–2037 visar på en ökning av invånarantalet med cirka 50 invånare per år. Prognosen från SCB visar på fortsatt positivt flyttnetto samt negativt födelsenetto.

Ålderssammansättning

Tanums kommun har en befolkningsstruktur med en större andel personer över 65 år än genomsnittet i riket. År 2022 var 29,9 procent av befolkningen 65 år och äldre, för snittet i riket var motsvarande 24,5 procent. Enligt prognosen från SCB beräknas andelen 65 år och äldre uppgå till 32,2 procent år 2037 vilket motsvarar 4 397 personer.

Kompetensförsörjning blir en allt större utmaning när befolkningsstrukturen förändras framöver och personer över 80 år ökar. Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler individer, vilket ställer stora krav på prioritering av resurser.

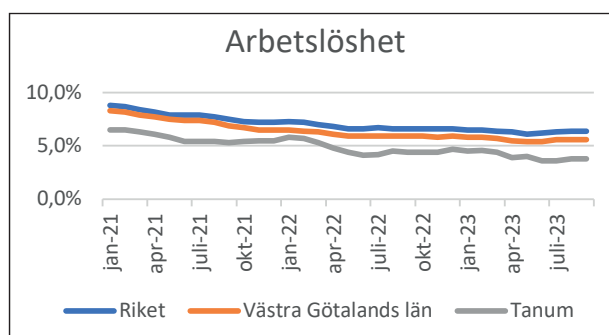
Senaste befolkningsprognosen fram till år 2037 visar på en svag ökning i åldersgruppen 0–18 år. Antalet unga i åldern 0–5 år ökar med 39 och antalet i åldern 16–18 år ökar med 44, däremot minskar antalet barn i åldern 6–15 år med 47. Sammantaget en ökning i åldersgruppen med 35 mellan 2023 och 2037. Personer i arbetsförålder beräknas öka med 70 och personer 65 år och äldre ökar med 448 personer. Befolkningsprognosen för riket visar på en ökning för åldersgruppen äldre och en minskning av antalet unga. I riket beräknas antalet personer över 80 år öka 50 procent och antalet unga, 0-19 år, minska marginellt fram till 2031. För Tanums kommun beräknas antalet personer över 80 år att öka med 59,4 procent fram till 2031.

Befolkningsantagande

Invånarantalet är under 2023 är lägre än SCB:s prognos, varför ny prognos från SCB beställs i början av 2024. Minskat invånarantal ger försämrade finansieringsförutsättningar för Tanum. I budget 2024 beräknas skatteintäkter och utjämningsbidrag på ett befolkningsantagande om 12 939 personer och med en årlig befolkningsökning på 25 invånare per år därefter.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknadssituationen i Tanum har de senaste åren varit bättre än i riket och Västra Götalandsregionen. Arbetslösheten i Tanum har under 2022 legat kvar på en nivå som är under riksgenomsnittet. I augusti 2023 uppgick arbetslösheten i Tanum till 3,8 procent (föregående år 4,5 procent). Även ungdomsarbetslösheten är lägre än genomsnittligt för riket och länet och uppgick i augusti 2023 till 6,8 procent (föregående år 5,3 procent).

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Kommunens största inkomstkällor är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör närmare 80 procent av de totala kommunala inkomsterna. Hur skatteintäkterna utvecklas påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget, dvs summan av beskattningsbara inkomster i riket. Skatteunderlagets utveckling beror till största delen på utvecklingen av sysselsättningen och antalet arbetade timmar. Skatteintäkterna för 2024 grundas på taxeringsutfallet från 2021 uppräknat med SKR:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2022, 2023 och 2024. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2024 sker efter taxeringen 2025 och regleras i januari 2026.

Skatteunderlaget ökade starkt 2022 (enligt preliminära utfall), främst till följd av en stark ökning av lönesumman. En svagare arbetsmarknad andra halvåret 2023 bedöms leda till en inbromsning av lönesumman. Under 2024 bromsar ökningen av skatteunderlaget in än mer och ligger då klart under en historisk genomsnittlig ökning. Under åren 2025–2027 ökar skatteunderlaget snabbare igen, tack vare en uppgång i antalet arbetade timmar i ekonomin. Det reala skatteunderlaget beräknas under 2023 minska med drygt 2 procent. Även 2024 visar prognosen på en real nedgång av skatteunderlaget, fallet blir då 0,5 procent. Trots den nominella ökningen urholkas alltså kommunsektorns köpkraft drastiskt. Först 2025 kommer det reala skatteunderlaget åter att vara uppe på 2022 års nivå, enligt SKR:s prognos.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Ökning skatteunderlag	%
2020	2,1
2021	4,9
2022	5,3
2023	4,7
2024	4,4
2025	4,5
2026	4,8

Skatteintäkter för 2024 är beräknad efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos från oktober 2023 samt befolkningsantagande med utgångspunkt från befolkning per 2023-07-31. För de följande åren beräknas med en befolkningsökning på 25 invånare per år. Skattesatsen på 21,56 kronor är oförändrad under perioden.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antalet invånare 1 november året innan budgetåret. Nedan visas prognos på antal invånare som utgår från faktisk befolkning 1/11 2022 och därefter minskar med -62 invånare för budget 2024 och därefter en ökning med 25 invånare per år.

Antal invånare	2023	2024	2025
Antal invånare 1/11 året innan	13 001	12 939	12 964

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner att tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden (geografiska, befolkningsmässiga, sociala faktorer m m). Den kommunalekonomiska utjämningsen består av fem delar; inkomstutjämnings, kostnadsutjämnings, införande/strukturbidrag, LSS-utjämnings och regleringsbidrag/avgift.

Inkomstutjämningsen kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i invånarnas genomsnittsinkomst. Invånarna i Tanums kommun har lägre medelinkomst än riket och får därför bidrag från inkomstutjämningsystemet.

Kostnadsutjämningsen består av olika delar där kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag av staten medan kommuner med gynnsam struktur får

betala till staten. En ny modell för kostnadsutjämnings infördes 2020, där Tanum numera är mottagare i systemet. Syftet med kostnadsutjämningsen är att utjämna för skillnader i kommunernas kostnader som beror på skillnader i struktur, som till exempel demografi. Löpande uppdateringar görs i kostnadsutjämningsystemet främst till följd av befolkningsförändringar. Bidraget 2024 minskar till 4,9 mnkr, vilket främst beror löpande uppdateringar i delmodellen för äldreomsorg, Kostnadsutjämningsarna för 2024 är enligt preliminära beräkningar från SCB per april. Samtliga variabler är inte fastställda. Slutliga beräkningarna kommer att fastställas av SCB i december.

Kostnadsutjämnings 2017–2026	mnkr
2017	-16,0
2018	-14,0
2019	-6,9
2020	17,0
2021	16,1
2022	5,9
2023	9,2
2024	4,9
2025	4,9
2026	4,9

LSS-utjämningsen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Tanums kommun betalar en avgift till LSS-utjämningsen. Slutliga beräkningar kommer att fastställas av SCB i december 2023. Under 2024 beräknas avgiften minska från 2,2 mnkr till 0,5 mnkr, vilket beror på att Tanums kostnader för denna verksamhet ökat relativt andra kommuners kostnader.

Regleringsbidrag/avgift är skillnaden mellan det generella statsbidraget (statens anslag för kommunalekonomisk utjämnings) och kommunernas och regionernas anspråk utifrån ovanstående delar. Den kan vara såväl positiv som negativ och fördelas lika till kommuner utifrån invånarantal. Regleringsposten påverkas av ändrade statsbidrag mellan åren, men också av hur kostnaden för inkomstutjämningsystemet ändras. Tanums kommun har erhållit bidrag enligt finansieringsprincipen, dvs. kommunen kompenserar av staten för ökade åtagande och kostnader.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Generella bidrag

Under 2020 beslutade riksdagen om flera tillfälliga generella statsbidrag till kommuner och regioner på grund av Coronapandemin. Under 2021 - 2023 sker en stegvis nedtrappning av dessa. De stora riktade statsbidragen för att hantera merkostnader inom vård och omsorg till följd av pandemin togs bort inför 2021. Under 2023 ökade de generella statsbidragen med 5,0 mnkr för Tanums del och inför 2024 skedde ett tillskott med 8,6 mnkr. Kommunen har erhållit prestationsbaserade medel för år 2022 med 10,5 mnkr och för år 2023 med 16,2 mnkr.

Fastighetsavgiften Den statliga fastighetsskatten på bostäder avskaffades 2008 och ersattes då av en kommunal fastighetsavgift. Den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Sedan 2008 har den intäkter från fastighetsavgift ökat med cirka 42 mnkr.

Fastighetsavgiften är enligt prognos från SKR/SCB 2022–12 för 2024.

Skatteintäkter och Generella statsbidrag

Belopp i mnkr	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Egna preliminära skatteintäkter	640,1	673,3	703,0	725,7
Slutavräkning	2,3	0,4		
Prognostiserad slutavräkning	5,1			
Summa skatteintäkter	647,6	673,7	703,0	725,7
Inkomstutjämning	180,9	173,0	182,6	194,6
Kostnadsutjämning	9,2	4,9	4,9	4,9
LSS-utjämning	-2,2	-0,5	-0,5	-0,5
Fastighetsavgift	58,1	59,5	61,5	63,5
Regleringsbidrag	30,3	39,6	30,8	26,7
Övrigt	0,4			
Summa generella statsbidrag/utjämning	276,7	276,5	279,3	289,3
Summa	924,3	950,2	982,3	1 015,0
Procentuell förändring skatteunderlag	4,67	3,29	4,96	4,32
(skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag)				

SKR oktober, cirkulär 23:41

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Finansiella kostnader

I takt med höjning av styrräntan, refinansiering av lån och nyupplåning stiger nu kommunens finansiella kostnader. De senaste årens höga investeringsnivåer har inneburit en ökning av kommunens låneskuld, men tack vare goda resultat under (den senaste tre-årsperioden) har nyupplåning varit lägre än beräknat.

Höjning av styrräntan medför ökad medelränta för kommunen. Medelräntan på låneskulden beräknas till 2,6 procent (1,87 procent för 2023). För 2024 beräknas den långsiktiga låneskulden uppgå 1 100,6 mnkr, en ökad nyupplåning med 200 mnkr. Det medför ökade räntekostnader med 9,8 mnkr inför 2024. För åren 2025 respektive 2026 beräknas nyupplåning med 100 mnkr för vardera av åren. I finansiella kostnader ingår, förutom ränta på upptagna lån, även den del av ränte- och basbeloppsuppräkring av den del av pensionsskulden som ingår i balansräkningen.

Finansiella intäkter

Finansiella intäkter avser borgensavgifter för Tanums Bostäder AB, intäktsränta samt investeringsränta. Inför kommande år kommer borgensavgiften att utökas till att även omfatta Rambo AB detta i samband med införande av nytt insamlingsystem för hushåll.

Tanums kommun har sedan tidigare försäkrat del av ansvarsförbindelsen. Fram till och med 2022-12-31 har överskott upparbetats på cirka 1,5 mnkr. För 2024 budgeteras med uttag av överskottsmedel vilket innebär en finansiell intäkt av engångskaraktär på 1,5 mnkr.

Finansnetto

Sammantaget uppgår finansnetto till 21,0 mnkr för 2024. För 2025 och 2026 sker en stegvis ökning i takt med omsättning av lån samt nyupplåning. För 2025 budgeteras med 30,2 och för 2026 med 36,2 mnkr.

Finansnetto	mnkr
2017 (bokslut)	-11,5
2018 (bokslut)	-5,1
2019 (bokslut)	-6,8
2020 (bokslut)	-8,7
2021 (bokslut)	-8,5
2022 (bokslut)	-7,0
2023 (budget)	-13,1
2024 (budget)	-21,0
2025 (budget)	-30,2
2026 (budget)	-36,2

Pensioner

Pensioner redovisas enligt "blandmodellen" vilket innebär att pensionsrätt intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse. Det betyder vidare att kommunen belastas med pensionskostnader både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu.

Från 2023 tecknades nytt pensionsavtal vilket medförde ökning av premierna från 4,5 procent av lönesumman till 6 procent och från 30 procent till 31,5 procent för de som har inkomster över taket (7,5 inkomstbasbelopp). Det innebär att det nu finns två avtal för anställda i kommun- och regionsektorn och hos arbetsgivare som tillämpar kommunala avtal, AKAP-KR (tidigare AKAP-KL) och KAP-KL. Före årsskiftet gällde AKAP-KL för anställda födda 1986 eller senare. KAP-KL gällde för anställda födda 1985 eller tidigare. Från och med den 1 januari 2023 höjdes pensionsavsättningarna i AKAP-KR samtidigt som åldersgränsen togs bort för vilka som omfattas av avtalet. Det innebär att huvuddelen av de anställda nu omfattas av AKAP-KR. KAP-KL kommer att finnas kvar för vissa grupper, bland annat för de som har ett påbörjat förmånsbestämt intjänande.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Pensionskostnad /ansvarförbindelse	Pensions- kostnad (mnkr)	Ansvarsför- bindelse (mnkr)
2017 (bokslut)	45,8	242,9
2018 (bokslut)	51,5	237,1
2019 (bokslut)	51,1	231,0
2020 (bokslut)	49,0	225,4
2021 (bokslut)	54,4	222,2
2022 (bokslut)	58,8	211,6
2023 (budget)	80,0	214,7
2024 (budget)	107,1	216,6
2025 (budget)	72,0	206,1
2026 (budget)	66,9	196,7

Ökning av pensionskostnaderna beror till viss del på nytt pensionsavtal men främst på den kraftigt ökade inflationen, detta då pensionerna ska vara inflations-skyddade. Beräkning av pensioner bygger på antaget prisbasbelopp i juni månad föregående år. Fastställt prisbasbelopp i juni 2023 uppgår till 57 300 kr, vilket är en ökning med 9,2 procent. Därmed ökar pris-

basbeloppet rejält två år i rad. För åren 2025 och 2026 beräknas inflationstakten att avta med efterföljande lägre pensionskostnader. I senaste pensions-skuldsprognosen från Skandia (augusti 2023) ökar pensionskostnaden för 2024 med cirka 27 mnkr jämfört med budget 2023. För 2025 och 2026 beräknas pensionskostnaden uppgå till cirka 72,0 mnkr och 66,9 mnkr.

Ansvarsförbindelsen, pensionsrätt intjänad före 1998 vilken inte redovisas som en skuld i balansräkningen. En minskning av ansvarsförbindelsen påverkar soliditeten positivt och omvänt en ökning kan innebära försämrade soliditet. Diskonteringsräntan kommer ligga kvar på oförändrad nivå som 2021.

Pensionskostnaderna och pensionsskulden är beräknade efter Skandias prognos från augusti 2023. Prognosen är osäker då pensionskostnaderna påverkas av ett antal faktorer som inflation, lönerrevision inkomstbasbelopp, räntor med mera.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodell och styrdokument

Kommunfullmäktige beslutade under 2023 om styrmodell för Tanums kommun. I dokumentet beskrivs bland annat roller och ansvar, mål- och budgetprocess, uppföljning samt uppsikt. I ”Riktlinjer för styrdokument” anges struktur, terminologi och beslutsnivåer för Tanums kommuns styrande dokument. Styrdokument som har beslutats av politiska organ samlas i kommunens författningssamling på kommunens hemsida.

Målprocess och God ekonomisk hushållning

I kommunallagen anges att för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning och ha en ekonomi i balans, det vill säga intäkterna ska överstiga kostnaderna. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet. Tanums kommun har definierat ”god ekonomisk hushållning” som att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar.

Kommunfullmäktige beslutar i budgeten om ett antal verksamhetsmål. Målen beskriver vad som ska uppnås och ska ses som den samlade övergripande målsättningen för kommunen som helhet. Verksamhetsmålen utgår från visionen och visar riktning och prioritering under en mandatperiod. För varje verksamhetsmål finns en eller flera indikatorer som används för att avgöra om verksamhetsmålet är uppfyllt eller inte. Nämnderna konkretiserar verksamhetsmålen i årliga nämndmål, som beslutas i respektive nämnd. Kommunfullmäktige beslutar finansiella delmål i samband med beslut om budget. För att nå god ekonomisk hushållning ska samtliga finansiella mål och majoriteten av verksamhetsmålen vara uppnådda.

Budget och uppföljning

Kommunfullmäktige fastställer årligen, i november, budget med plan. Varje nämnd erhåller en budgetram som är en nettoram. Nämndens ekonomiska ansvar baseras på denna nettoram. Ansvarig nämnd har rätt att disponera resurser inom tilldelad budget. Ramen innehåller kompensation för löne- och prisökningar samt justeringar på grund av vissa verksamhetsförändringar. Ramarna har beräknats utifrån av

kommunfullmäktige fastställd justeringsbudget för 2023. Barn- och utbildningsnämndens samt omsorgsnämndens ram har justerats avseende volymförändringar. Därefter följer tar nämnderna fram detaljbudgetar med nämndmål.

Under året görs tre uppföljningar med prognoser, två delårsbokslut samt ett årsbokslut. I delårsbokslutet i augusti och i årsbokslutet redovisas även måluppfyllelsen.

Uppsikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Utifrån kommunens riktlinjer för ekonomistyrning sker uppföljningen genom två delårsrapporter (per april och per augusti) samt bokslut/årsredovisning som redovisas för respektive nämnd och kommunfullmäktige. Delårsrapport innehåller uppföljning för både verksamhet och ekonomi samt för respektive nämnd och bolag. Ekonomisk uppföljning till kommunstyrelsen sker även genom budgetuppföljning, per februari, juni och oktober. Nämnderna är ansvariga för att budgeterad eller i övrigt beslutad verksamhet kommer till utförande i enlighet med fastställd budget. Åtgärder ska vidtas så snart en budgetavvikelse kan förutses.

Intern kontroll

Enligt ”Reglemente för intern kontroll” för Tanums kommun har varje nämnd skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Respektive nämnd ska upprätta en internkontrollplan som fastställer vilka områden som ska ingå i årets granskning. Kommunstyrelsen fastställer minst tre granskningsområden som är obligatoriska för nämnderna. Nämndernas framtagande av internkontrollplan ska föregås av en riskanalys som visar varför aktuellt urval av kontroller är gjorda. Nämnderna avrapporterar utförd internkontroll till kommunstyrelsen.

Dialog

Dialogträffar sker två gånger under året mellan nämnder/bolag och budgetberedningen samt två gånger mellan nämnder/bolag och kommunstyrelsens arbetsutskott. Detta i samband med budget, delårsbokslut och bokslut.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Balanskrav och resultatutjämningsreserv

Balanskravet är lagstadgat enligt kommunallagen och innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna, dvs resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år. I förvaltningsberättelsen ska det framgå en balanskravsutredning där det klart framgår resultat efter balanskravsutredning och före avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR).

Sedan 2013 är det möjligt för kommuner att tillämpa resultatutjämningsreserv för att under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer, xx § xx, kan en reservering till RUR göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger en procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Resultatutjämningsreserven ska inte överstiga tio procent av summan skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunal kostnadsutjämning.

Resultatutjämningsreserven uppgår till 15,0 mnkr, vilket motsvarar 1,7 procent på 2022 års skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Resultatutjämningsreserven är en del av kommunens egna kapital som uppgår till 550,2 mnkr per 2022-12-31. Det finns ingen likvidfond som innehåller RUR. Vid en eventuell disposition ska detta beaktas.

Inför 2024, förutsatt att riksdagen fattar beslut under hösten 2023, kommer resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas men beslutade medel får nyttjas till utgången av 2033. I stället föreslås en resultatreserv med samma förutsättningar för reservering som resultatutjämningsreserven. Den får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning och användas för att uppnå en god ekonomisk hushållning. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska framgå när medel ska reserveras, hur de får användas och villkor för användning. Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning kommer efter beslut att uppdateras.

Budgeterad balanskravsutredning <i>Belopp i mnkr</i>	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Årets budgeterade resultat	9,5	2,4	12,3	6,7
- Samtliga realisationsvinster	-	-	-	-
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
- Återföring av orealiserade vinster och förluster	-	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjustering	9,5	2,4	12,3	6,7
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
+ Användning av medel för resultatutjämningsreserv	-	-	-	-
Årets balanskravs resultat	9,5	2,4	12,3	6,7

Ekonomi och analys

I avsnittet ingår ekonomisk analys samt budgetantagande och känslighetsanalys.

EKONOMI OCH ANALYS

Resultat

Kommunen har under de tre första åren under 20-talet haft mycket goda resultat. Detta förklaras till viss del av högre skatteintäkter och generella statsbidrag. Under pandemiåren kompensades kommunen genom tillfällig höjning av de generella statsbidragen. Dessa bidrag trappas succesivt ned fram till 2024. Skattekraftsunderlaget var också fortsatt mer positivt än befarat under pandemiåren. Men också tack vare intäkter av engångskaraktär. I resultatet för 2021 och 2022 ingår försäljning av fastighet till kommunens bostadsbolag, försäljning av tomträtt vid Tanums strand samt övertagande av vägar från Trafikverket. För åren 2019–2022 uppgick genomsnittligt resultat i förhållande till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning till 4,8 procent.

I budget 2023–2026 sjunker resultatnivåerna avsevärt. Minskade resultatnivåer beror på att skatteunderlagstillväxten inte täcker löne- och prisuppräkningsökade ränte- och pensionskostnader samt ökade avskrivningar. Befolkningen har under ett stort antal år varit positiv. Men 2023 ses för första gången på många år en sänkning av befolkningstalet. För 2024 antas ett lägre befolkningsantagande och en lägre ökningstakt av invånarantalet för de kommande åren, vilket också bidrar till sjunkande skatteintäkter. I budget ingår ökning av generella statsbidrag som tillfördes under 2024.

Budgerat resultat för år 2024 uppgår till 2,4 mnkr. För åren 2025 och 2026 uppgår de budgeterade resultaten till 12,3 mnkr respektive 6,7 mnkr. I budgeterat resultat för 2024 ingår minskade anslag till nämnderna med 11,7 mnkr. I resultatet ingår inga jämförelsestörande poster.

Inför 2025 beräknas pensionskostnaderna att sjunka undan (förutsatt lägre inflationstakt) vilket får en positiv påverkan på resultatet. Däremot förväntas de finansiella kostnaderna och avskrivningarna öka i större utsträckning vilket innebär en fortsatt utmanande ekonomisk situation framöver. Styrräntorna förväntas sjunka under slutet av 2024, däremot är nivån på räntan högre än på många år samtidigt som låneskulden ökat.

Ett av fullmäktiges finansiella delmål är att resultatet under mandatperioden ska uppgå till minst 1,5 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. I planen ingår fortsatt effektiviseringskrav för nämnderna med cirka 16 mnkr för respektive av åren 2025 och 2026. Med förväntat resultat för år 2023 och med budget och plan kommer målet att uppnås. För att klara det långsiktiga målet om en ökad soliditet till år 2030 måste resultatnivåerna framöver öka.

NYCKELTAL	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat (mnkr)	15,2	6,9	4,1	32,3	73,6	56,5	9,5	2,4	12,3	6,7
Resultat/skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning (%)	2,2%	1,0%	0,5%	4,0%	8,5%	6,3%	1,0%	0,3%	1,3%	0,7%
Utveckling av skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	5,3%	4,4%	4,5%	7,0%	5,8%	3,9%	1,6%	4,4%	3,4%	3,3%
Nettokostnadsutveckling (%)	5,0%	6,7%	4,8%	3,1%	0,9%	6,6%	7,7%	3,3%	1,4%	3,4%

Nettokostnader

Nämndernas ramar utgår från de befintliga ramarna med uppräkningsför prisökningar. Kompensation för personalkostnader till följd av lönerrevision har budgeterats centralt. Nämndernas ramar har minskat med 11,7 mnkr till 2024. Volymjustering ingår med -2,1 mnkr för barnomsorg, grundskola samt äldreomsorg.

Inflation i kombination med ökade pensionskostnader samt lägre intäkter medför att verksamhetens nettokostnader ökar 2023. För de kommande åren dämpas ökningstakten tack vare lägre inflationsökning samt fortsatt effektiviseringskrav på nämnderna.

Investeringar

Investeringarna har sammanlagt för åren 2017–2022 uppgått till 874 mnkr. Investeringsbudget för år 2023 uppgår till 402 mnkr och för budget 2024 till 297 mnkr, för 2025 och 2026 till 205 mnkr respektive 185 mnkr. VA-verksamhetens investeringsbudget uppgår till 188 mnkr för åren 2024–2026. Den taxefinansierade verksamheten finansieras avskrivningar och räntekostnader för lån via taxan.

Beviljad och ej förbrukad investeringsbudget 2023 kommer i samband med bokslut 2023 att särskilt prövas. I budgetförslaget för år 2024 ingår endast överföring av investeringsanslag för de större pågående projekten: Hamburgsundskolan samt Räddnings- och ambulansstationen. I investeringsbudgeten för åren 2024–2026 ingår endast projekteringsanslag för nytt särskilt boende i Tanumshede. När förstudie och projektering är klara kommer anslag att kom-

pletteras investeringsbudgeten. Då behövs ytterligare prioritering genomföras av investeringsplan samt även uppdatering av beräkning för tillkommande driftskostnader i driftsbudgeten. Investeringsplanen 2024–2033 uppgår till totalt 1 658 mnkr.

Över tid är det viktigt att så stor del som möjligt av investeringarna finansieras via de medel som tillförs från den löpande driften. Det innebär att kommunen kan skattefinansiera investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar. Detta stärker kommunens långsiktiga betalningsberedskap i form av förbättrad soliditet. Gott resultat 2021 och något lägre nivå på investeringsutgifterna innebar en hög självfinansieringsgrad. Under 2022 sjönk självfinansieringsgraden i takt med ökade investeringsutgifter. Under 2023 till 2026 är självfinansieringsgraden låg, investeringarna beräknas överstiga resultat och avskrivningar för åren 2024–2026 med cirka 400 mnkr. Investeringarna finansieras genom ökad upplåning.

Fullmäktiges andra finansiella delmål: investeringsutgifterna ska maximalt uppgå till 200 mnkr i genomsnitt över åren 2024–2026, detta för att begränsa behov av nyupplåning. En prioritering av investeringar har genomförts. Ytterligare prioritering är nödvändigt för att nå målet under mandatperioden. Med lagd investeringsplan och resultat innebär det en ökning av låneskulden med 200 mnkr för år 2024 och 100 mnkr för respektive av åren 2025 och 2026. En ökning av självfinansieringsgraden är nödvändig för att nå det långsiktiga målet om en ökad soliditet till år 2030.

INVESTERINGAR	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Investeringar, mnkr	72	116	200	187	139	160	402	297	205	185
Självfinansiering (%)*	92%	51%	29%	47%	99%	76%	19%	25%	48%	58%

* årets avskrivningar + årets resultat / årets investeringar

EKONOMI OCH ANALYS

Låneskuld

Kommunens långfristiga låneskuld har under åren 2017–2022 ökat med 391,7 mnkr till följd av höga investeringsutgifter under perioden. Sammantaget uppgick investeringarna till 874 mnkr för dessa år. Kommunens genomsnittliga ränta uppgick för år 2017 till 3,3 procent och minskade succesivt under perioden till 1,2 procent 2022. En hög låneskuld innebär att kommunen är känslig för förändrat ränteläge. Under åren 2017–2022 har, trots ökad låneskuld, finansnettot varit lågt. Efter Riksbankens höjningar av styrräntan från och med 2022 och i takt med refinansiering av lånen i skuldportföljen samt nyupplåning ökar nu räntekostnaderna kraftigt. Snittlåneräntan för 2023 och framåt beräknas öka från 1,9 procent till 3,2 procent 2026. För åren 2024–2026 beräknas nyupplåning med 400 mnkr.

Likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100 procent för kassalikviditeten. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. I kortfristiga skulder ingår emellertid en semesterlöneskuld som utgör cirka 20–30 procent av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför

ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 70–80 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen.

För 2023–2025 beräknas kassalikviditeten sjunka till strax under 100 procent. Kommunens investeringar som inte finansierats genom resultat och avskrivningar finansieras genom nyupplåning. Kommunen har en checkkredit på 50 mnkr i Tanums Sparbank.

Soliditet

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel och är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Starka resultat mellan åren 2020–2022 samt en minskad ansvarsförbindelse har bidragit till en förstärkning av soliditeten. Att ansvarsförbindelsen minskat beror på det mycket låga ränteläget har inneburit minskad ränteuppräknings av ansvarsförbindelsen för pension. Fullmäktiges långsiktiga mål för god ekonomisk hushållning är att soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen år 2030 uppgå till 22 procent. Väsentligt är att soliditeten ökar för att inte försvaga kommunens långsiktiga finansiella styrka. För åren 2023–2026 sjunker soliditeten som en följd av svagare resultat, hög investeringsvolym och ökad nyupplåning. Det innebär att under nästkommande mandatperiod måste resultatnivåerna öka.

LÅNESKULD	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Långfristiga skulder	552,6	612,6	719,3	821,6	875,9	944,3	1 113,4	1 315,2	1 417,2	1 525,2
Finansnetto	-11,5	-5,1	-6,8	-8,7	-7,1	-6,1	-3,1	-21,0	-30,2	-36,2

LIKVIDITET	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kassalikviditet	100%	90%	73%	80%	93%	106%	96%	89%	87%	103%

SOLIDITET	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Soliditet	2,1%	33,6%	30,2%	28,6%	31,5%	32,0%	30,5%	27,5%	26,5%	25,9%
Soliditet inkl pensionsförpliktelser	13,7%	13,8%	12,2%	13,3%	17,3%	19,7%	19,4%	17,3%	17,4%	17,5%
Ansvarsförbindelse (mnkr)	242,9	237,1	231,0	225,4	222,2	211,6	214,7	216,6	206,1	196,7

Kommunens borgensåtaganden

Kommunens beviljade borgensåtagande till Tanums Bostäder AB uppgår per årsskiftet 2022 till 565 mnkr, av dessa är 526 mnkr ianspråktagit. Kommunens borgensåtagande är en viktig del i bedömning ur ett riskperspektiv. Under 2023 har Rambo AB (kommunens delägda renhållningsbolag) inkommit med ansökan om borgen för införande av fyrpackssystem för insamling. Ärendet behandlas av kommunfullmäktige i oktober 2023. Ansökan om borgen uppgår till 57,4 mnkr. Därtill har under året förts diskussioner avseende utökad borgen för bostadsbolaget med 100 mnkr. Detta avseende nybyggnation samt underhåll av befintligt bostadsbestånd. Kommunen har även solidarisk borgen för Kommuninvest samtliga förpliktelser.

Borgensavgift tas ut av Tanums Bostäder AB samt avser att ta ut borgensavgift för Rambo AB.

Kommunalskatt

Utdebiteringen är 21,56 skattekröner. Tanums skattesats är något högre än den genomsnittliga skattesatsen i riket och något lägre än genomsnittlig skattesats i Västra Götalandsregionen. Kommunens skattekraft som procent av medelskattekraften är lägre än genomsnittliga skattekraften i riket. Skattesatsen föreslås vara oförändrad under planperioden.

Fullmäktiges tredje finansiella delmål: oförändrad skattesats under perioden 2024–2026. Med nuvarande plan uppnås målet.

KOMMUNALSKATT	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tanums kommun	21,56	21,56	21,56	21,56	21,56	21,56	21,56
Västra Götaland	21,70	21,71	21,71	21,78	21,79	21,78	21,81
Riket	20,75	20,74	20,70	20,72	20,71	20,67	20,67

BUDGETANTAGANDE

Befolkningsantagande

Prognosen för skatteintäkter och statsbidrag 2024 bygger på ett befolkningsantagande på 12 939 den 1 november 2023. För åren 2025 och 2026 bygger beräkningen på en ökning av befolkningen med cirka 25 personer per år.

Skatteintäkter och statsbidrag

Skatteintäkter är beräknad efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos från oktober. Skattesatsen på 21,56 är oförändrad under perioden.

Riktade statsbidrag

Förutom budgetram som tilldelas från kommunfullmäktige finns ett stort antal riktade statsbidrag till nämnderna vilka är avsedda för ett visst ändamål. Varje nämnd/förvaltning bedömer själva hur de ska hantera konsekvenserna av riktade statsbidrag och vad som händer när bidraget upphör.

Volym barnomsorg och grundskola

Barn- och utbildningsnämndens ram i budget 2023 minskar med 2,1 mnkr. Lägre antal födda medför minskat antal barn inom förskola. Däremot ökar den genomsnittliga placeringstiden. I budget 2024 justeras därför modellen för volymbudgetering genom att den genomsnittliga placeringstiden räknas upp från 31,5 tim/vecka till 32,5 tim/vecka. Även inom grundskola och gymnasieskola minskar elevtalen.

Volymbudgetering Barn- och utbildning	Antal barn/elever		Förändr. 2024 Volym	Prest. anslag kr/år
	2023	2024		
Förskola	493	471	-22	71 414
Fritidshem	567	576	9	41 139
Kooperativa förskolor	53	47	-6	71 414
Kooperativa fritidshem	17	0	-17	41 139
Grundskola	1 395	1 382	-13	43 761
Gymnasieskola	383	375	-8	144 993

Volym äldreomsorg

Tanums kommun har en befolkningsstruktur med en större andel personer över 65 år än genomsnittet i riket. Antalet i åldersgruppen 90 år har inte ökat i den omfattning som tidigare beräknats. Under 2024 sker därför sammantaget ingen volymförändring av omsorgsnämndens ram.

Pris- och löneökningar

Kostnaden för löneökningar beräknas till 3,8 procent från 2023 års lönenivå. Övriga priser väntas stiga med 2,9 procent. Pris- och löneökningar beräknas öka kostnaderna med cirka 37,8 mnkr.

Personalkostnader har räknats upp med SKR:s prognos från augusti för åren 2024–2026. Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. Eventuella löneförändringar som sker vid sidan om den årliga löneöversynen kompenseras inte.

Personalomkostnadspålägg (PO-pålägget) följer SKR:s rekommendationer, det totala PO-pålägget uppgår till 45,75 procent. Nämndernas budgetramar är justerade till det högre PO-pålägget. Eventuellt kommer justering av personalomkostnadspålägget göras om efter prognos.

Kostnader för köp av gymnasieverksamhet räknas upp med 3,8 procent då dessa är relaterade till lön.

Effektiviseringar

De ekonomiska förutsättningarna för 2024 påverkas av kraftigt ökade pensionskostnader. Men också av det rådande ränteläget. Därtill bidrar en hög inflation till höjning av avsättning till lön samt övriga kostnader. För de kommande åren innebär det att ökningen av intäkterna inte täcker de ökade kostnaderna. Resursberäkningen visar att det därmed uppstår effektiviseringsbehov för de kommande tre åren. För 2024 är det nödvändigt att genomföra effektiviseringar av nämndernas nettorama med motsvarande 11,7 mnkr. Åren därpå kommer ytterligare insatser att behöva genomföras.

Pensioner

Kostnader för pensioner bygger på Skandias pensionskostnadsprognos från augusti 2023. För 2024 budgeteras med 107,1 mnkr.

Finansiell intäkt, överskottsmedel

Tanums kommun har sedan tidigare försäkrat del av ansvarsförbindelsen. Fram till och med 2022-12-31 har överskott upparbetats på cirka 1,5 mnkr. För 2024 budgeteras med uttag av överskottsmedel vilket innebär en finansiell intäkt av engångskaraktär på 1,5 mnkr.

BUDGETANTAGANDE

Finansnetto

Finansnetto budgeteras till -21,0 mnkr, varav 1,5 mnkr budgeteras som finansiell intäkt avseende nyttjande av överskottsfond för pensioner.

Tomtförsäljning

Intäkterna består av intäkter från mark- och tomtförsäljning samt exploateringsersättningar. I 2024 års intäkter ingår bland annat markförsäljning och exploateringsersättningar avseende Tanumshede centrum samt tomter i Fjällbacka (område Flig).

Budgeterade intäkter från tomtexploatering 2024 uppgår till 28,0 mnkr.

Låneskuld

Låneskulden till kreditinstitut budgeteras 2024 till 1 100,6 mnkr. För 2024 beräknas nyupplåning med 200 mnkr och för åren 2025 och 2026 med nyupplåning om 100 mnkr för vardera av åren.

Internränta

Internräntan är satt efter beräknad genomsnittlig låneskuld, 2,6 procent. Vid eventuell förändring av internräntan kommer teknisk justering att göras.

Taxor affärsverksamhet

Affärsverksamheterna VA och renhållning ska fullt ut vara avgiftsfinansierade. VA-verksamheten drivs i förvaltningsform, men för denna del görs inte ovan nämnda schablonuppräknings. Uppdaterade taxor för VA-verksamheten, inför 2024, beslutas av kommunfullmäktige i november 2023. För renhållningsverksamheten beslutas uppdaterade taxor av kommunfullmäktige i oktober 2023. Ökning av taxor sker på grund av ökade priser och räntor.

Resultat

För 2024 budgeteras med resultat i förhållande till skatteintäkter och kommunal utjämning på 0,3 procent, 2,4 mnkr.

Tekniska justeringar av nämndernas ramar

Tekniska justeringar av nämndernas ramar kommer att göras vid förändring av personalomkostnadspålägg, intern ränta samt efter aktivering av investeringar. Det samma gäller för justering av ramarna efter att lönerrevisionen är klar. Nämnderna blir då kompenserade.

Borgensåtaganden

Kommuninvest

Tanums kommun är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening som är ett samarbete kring finansiella tjänster, främst upplåning. Kommuninvest har cirka 290 medlemmar. All upplåning i Kommuninvest sker med stöd av kommunal borgen. Tanums kommun har en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga kommuner, som är medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga dessa kommuner har ingåtts ett avtal om hur ansvaret ska fördelas på varje medlemskommun vid ett eventuellt infriande av borgensansvaret. All upplåning som Tanums Bostäder AB gör hos Kommuninvest sker med kommunal borgen som säkerhet.

Kommunal borgen

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2023 om en ram för borgensåtaganden gentemot Tanums Bostäder AB med 565 mnkr. I budget för 2024 föreslås en oförändrad borgensramen till Tanums Bostäder AB. Tanums kommun har Kf § 133/2023 beslutat att bevilja RAMBO AB kommunal borgen om 57,4 mnkr.

Invånarantal

Budgeten för 2024 baseras på ett invånarantal på 12 939. Skulle invånarantalet öka eller minska med 50 personer påverkar det skatteintäkterna med cirka 3,0 mnkr.

Statsbidrag/utjämningsystem

I budget 2024 erhåller Tanums kommun ersättningar för inkomstutjämnning med 173,0 mnkr och 4,9 mnkr i kostnadsutjämnning. Tanums kommun har en egen skattekraft på 87 procent och påverkas därmed av förändringar i inkomstutjämningsystemet.

Löneökningar

I budgeten för 2024 har utrymmet för löneökningar beräknats till i genomsnitt 3,8 procent. Varje procentenhets ökning av lönesumman medför en personalkostnadsökning med cirka 7 mnkr.

Räntor

En höjning av både den korta och långa räntan med en procentenhet skulle ge ökade räntekostnader vid fullt genomslag med 9,0 mnkr. Tanums kommun har en räntebindningstid på 2,5 år vilket gör att genomslaget av en räntehöjning inte påverkar budgeten fullt ut de första åren.

Skatteintäkter

En förändring av skattesatsen med 10 öre ger förändrade intäkter med cirka 3,0 mnkr.

God ekonomisk hushållning

I kommunallagen anges att det för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Tanums kommun har definierat ”god ekonomisk hushållning” som att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar. I följande avsnitt redovisas verksamhetsmål samt finansiella delmål för god ekonomisk hushållning.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

I kommunallagen anges att för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet. Tanums kommun har definierat ”god ekonomisk hushållning” som att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar. I god ekonomisk hushållning inryms också kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att nå god ekonomisk hushållning ska samtliga finansiella delmål och majoriteten av verksamhetsmålen vara uppnådda.

Finansiellt perspektiv

Tanums kommuns övergripande ekonomiska mål utgår från generationsprincipen som innebär varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden. För att nå god ekonomisk hushållning ska samtliga delmål vara uppnådda.

Resultatmål

Resultat över mandatperioden (2023–2026) ska i genomsnitt uppgå till minst 1,5 procent i förhållande till skatteintäkter och kommunal-ekonomisk utjämning.

Investeringsmål

Investeringarna ska maximalt uppgå till 200 mnkr i genomsnitt för åren 2024–2026 exklusive pågående investeringsprojekt från 2023.*

Skattesats

Skattesatsen ska under mandatperioden vara oförändrad 21,56 kr.

* Räddningsstation, Ambulansstation samt ombyggnad Hamburgsundskolan.

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål

Kommunfullmäktige beslutar varje mandatperiod om verksamhetsmål. Målen utgår från visionen och utgör den politiska viljan och anger färdriktningen för kommunen under mandatperioden. Kommunfullmäktige har för perioden 2024–2026 beslutat om fyra verksamhetsmål med tillhörande indikatorer. Målen beskriver vad kommunens olika verksamheter ska uppnå och ska ses som den samlade övergripande målsättningen för kommunen som helhet. För varje mål finns en eller flera indikatorer som används för att avgöra om verksamhetsmålet är uppfyllt eller inte. För att målet ska anses uppnått ska minst hälften av indikatorerna vara uppfyllda. För att verksamhetsperspektivet av god ekonomisk hushållning ska vara uppnått ska minst hälften av målen vara uppnådda.

RESULTAT	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat mnkr	35,7	2,4	12,3	6,7
Resultat % (resultat i förhållande till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning)	3,9%	0,3%	1,3%	0,7%

INVESTERINGAR (mnkr)	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Investeringar	401,8	297,0	204,6	185,4

SKATTESATS (kr)	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Skattesats	21,56	21,56	21,56	21,56

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål

1. Skapa boendeformer och attraktiva livsmiljöer i hela kommunen där invånare känner trygghet i livets alla skeden

Beskrivning

Tanums kommun har välkomnande och trygga miljöer. Kommunens tillväxt ska fokusera på en variation av boendeformer i attraktiva miljöer för olika behov och generationer.

Behovet av bostäder och möjlig utbyggnad av infrastruktur ska styra den takt i vilken samhället utvecklas. Kommunens ekonomiska åtaganden över tid ska vägas in i all planering.

Kommunens offentliga miljöer ska vara attraktiva, värna om kommunens kulturarv och identitet samt fungera som naturliga mötesplatser för kommuninvånare och besökare. (Målet är riktat till samtliga nämnder.)

Indikator för uppföljning	Frekvens	Källa	Jämförelsetal och år	2024	2025	2026
Skötsel av allmänna platser fungerar bra, andel (%)	1 gång/ år	Kolada N00605 Medborgarundersökning	87,1 (2021)	88	89	90
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	1 gång/ år	Kolada N00610 Medborgarundersökning	87,8 (2021)	89	90	91
Låg oro för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld, andel (%)	1 gång/ år	Kolada N00614 Medborgarundersökning	85,3 (2021)	86	86,5	87
Bostäder med hyresrätter, antal/1000 inv	1 gång/ år	Kolada N07901	131 (2022)	133	134	134
Mediantid från planuppdrag till antagande under de senaste två åren, mediantid i månader	1 gång/ år	Kolada N07926	85 (2021)	70	55	40
Bostäder som planlagts under de senaste två åren, antal/1000 inv	1 gång/ år	Kolada N07924	13,6 (2021)	13,6	13,6	13,6

2. Tillsammans med våra invånare utveckla en god och hållbar välfärd för en ökad livskvalitet

Beskrivning

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Barn och elever ska känna trygghet i skolmiljön och ges en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet och ett livslångt lärande. Omsorgens verksamhet ska präglas av en god servicenivå med ett fokus på den enskildes självbestämmande och individuella behov. Verksamheten ska särskilt inriktas mot förebyggande, tidiga insatser. Den enskilde ska kunna leva ett tryggt, samhällsintegrerat och så långt möjligt ett självständigt liv. (Målet är riktat till samtliga nämnder.)

Indikator för uppföljning	Frekvens	Källa	Jämförelsetal och år	2024	2025	2026
Vårdnadshavares upplevelse av att deras barn har en trygg miljö i förskolan	1 gång/år	Egen mätning (BUN). Enkät till vårdnadshavare med 6-gradig skala	5,5 (2023)	5,5	5,5	5,5
Elever som slutar åk 9 och som är behöriga till ett högskole-förberedande program eller yrkesprogram på gymnasiet, andel (%)	1 gång/år	Kolada N15436	86,7 (2022)	88	89	90
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", (%)	1 gång/år	Kolada N15643	76,1 (2023)	79	82	85
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)	1 gång/år	Kolada U21468	91 (2022)	92	93	94
Brukarbedömning äldreomsorg – särskilt boende, helhetssyn, andel (%)	1 gång/år	Kolada U23471	85 (2022)	85	85	86
Brukarbedömning LSS - brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet	1 gång/år	Kolada U28538	92 (2022)	92	92	93

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

3. Utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt med kommande generationer i åtanke

Beskrivning

Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet är lika viktiga och ömsesidigt beroende av varandra. Fokus i verksamheten ska vara god kvalitet och hållbarhet. Verksamheten ska drivas effektivt för att skapa ökat värde per skattekrona för invånarna. (Målet är riktat till samtliga nämnder.)

Indikator för uppföljning	Frekvens	Källa	Jämförelsetal och år	2024	2025	2026
Energiförbrukning av köpt el och fjärrvärme i kommunens egna lokaler, kWh/kvm	2 gånger/år	Egen mätning (TE)	108 (2022)	103	97	93
Inhyrda lokaler från externa parter, antal kvm, genomsnittsvärde över tre år	1 gång/år	Egen mätning (TE)	9139 (2023)	8889	8639	8389
Det akuta underhållet för fastigheter kr/kvm	1 gång/år	Egen mätning (TE)	18 (2022)	17	16	15
Hållbart medarbetar-engagemang, HME, totalindex	1 gång/år	Egen mätning (KS)	77 (2021)	78	79	80
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	1 gång/år	Kolada N02904	6,9 (2021)	6,9	6,9	6,7
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	1 gång/år	Kolada U00505	11,7 (2022)	15	22	30
Abonnenter med kommunalt vatten & avlopp, antal	1 gång/år	Egen mätning	6121 (2023)	6130	6150	6160
Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl LSS), andel (%)	1 gång/år	Kolada N00097	7,3 (2022)	7	6	4

4. Erbjuder god service till näringsliv, invånare och civilsamhälle för att underlätta etableringar och skapa goda förutsättningar för ett växande samhälle

Beskrivning

Det lokala näringslivet är en betydelsefull del i kommunens utveckling. Genom en tillgänglig och serviceinriktad myndighetsutövning kan företagsklimatet förbättras och fler arbetstillfällen skapas.

I samverkan med föreningar och andra aktörer skapar Tanums kommun förutsättningar för ett varierat och rikt utbud och deltagande inom kultur och fritid. (Målet är riktat till samtliga nämnder.)

Indikator för uppföljning	Frekvens	Källa	Jämförelsetal och år	2024	2025	2026
Företagsklimat enligt ÖJ (Insikt), totalt NKI	1 gång/år	Kolada U07451	74 (2022)	76	80	82
Kommunens samlade omdöme enligt Svenskt Näringslivs attityd-undersökning	1 gång/år	Svenskt Näringslivs attitydundersökning	3,54 (2023)	3,7	4	4,2
Invånarens upplevelse av service och bemötande vid telefonkontakt med kommunen, Bemötande	1 gång/år	SKR, Brilliant Future	88,7 (2023)	89	89	90
Invånarens upplevelse av service och bemötande vid telefonkontakt med kommunen, Enkelhet	1 gång/år	SKR, Brilliant Future	81 (2023)	82	83	84
Föreningslivet nöjdhet med kommunens service, andel (%)	1 gång/år	Egen enkät (BUN)	95 (2022)	95	95	95
Kommunen är en bra plats att bo och leva på, andel (%)	1 gång/år	Kolada N00667	95 (2021)	95	96	97

Finansiella rapporter

Avsnittet redovisas finansiella rapporter,
ekonomisk plan samt investeringsplan.

RESULTAT- OCH FINANSBUDGET

RESULTATBUDGET	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens nettokostnader	-872,1	-854,8	-853,8	-831,4	-768,1
Avskrivningar	-100,0	-85,0	-73,0	-66	-65,3
Verksamhetens nettokostnader	-972,1	-939,8	-926,8	-897,4	-833,4
Skatteintäkter not 1	725,7	703,0	673,7	639,7	621,4
Generella statsbidrag och utjämning not 2	289,3	279,3	276,5	270,3	274,6
Verksamhetens resultat	42,9	42,5	23,4	12,6	62,6
Finansiella intäkter not 3	3,0	3,0	3,9	12,0	2,5
Finansiella kostnader not 4	-39,2	-33,2	-24,9	-15,1	-8,6
Resultat efter finansiella poster	6,7	12,3	2,4	9,5	56,5
ÅRETS RESULTAT not 5	6,7	12,3	2,4	9,5	56,5
FINANSIERINGSBUDGET	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022
Löpande verksamhet					
Årets resultat	6,7	12,3	2,4	9,5	56,5
Avskrivningar	100,0	85,0	73,0	66,0	65,3
Justering för rörelsekapitalets förändring mm	-3,0	-3,0	-5,2	-4,7	-21,7
Medel från löpande verksamhet	103,7	94,3	70,2	70,8	165,4
Investeringsverksamhet					
Investeringar	-185,4	-204,6	-297,0	-218,9	-159,6
Investeringar prognos fr. tidigare år				-50,0	
Fsg anl.tillg	8,0	8,0	8,0	8,0	
Investeringsverksamhet	-177,4	-196,6	-289,0	-260,9	-159,6
Finansiering					
Upplåning	100,0	100,0	200,0	130,0	65,0
Övrig finansiering					2,6
Anslutningsutgifter VA-verksamhet	11,0	5,0	7,0	43,8	7,0
Finansiering	111,0	105,0	207,0	173,8	74,6
FÖRÄNDRING LIKVIDA MEDEL	32,3	-2,3	-16,8	-21,3	80,4

RESULTAT- OCH FINANSBUDGET

Resultatanalys

Tanums kommun har redovisat positiva resultat varje år sedan år 2000 och även klarat det lagstadgade balanskravet varje år. För år 2022 redovisade kommunen ett positivt resultat på 56,5 mnkr. För år 2023 prognostiseras ett resultat på 35,7 mnkr, vilket innebär att målet för god ekonomisk hushållning uppnås. Budgeten för 2024 baseras på att utdebiteringen hålls oförändrad och bestäms till 21,56 kronor.

Resultatet i 2024 års budget uppgår till 2,4 mnkr, vilket motsvarar 0,3 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Resultatet för 2024 innehåller tomtförsäljningsintäkter på 28,0 mnkr. Kostnader för pensioner budgeteras med 107,1 mnkr, en ökning med 27

mnkr jämfört med 2023. Jämfört med bokslut 2022 är det en ökning på 48 mnkr. Skatteintäkter och statsbidrag ökar med 40,2 mnkr jämfört med 2023 års budget. Ökningen beror främst på höjt skatteunderlag samt höjda generella statsbidrag. Nämndernas nettokostnader ökar med 26,7 mnkr. Nämnderna kompenseras för ökade pris- och lönekostnader. Till följd av förändrad volym inom förskola, skola och äldreomsorg minskar kostnaderna med 2,1 mnkr.

I nämndernas ramar ingår effektivisering med totalt 11,7 mnkr. På grund av ökad upplåning samt höjda räntenivåer beräknas de finansiella kostnaderna öka med 9,8 mnkr. Avskrivningarna ökar med 7,0 mnkr till följd av höga investeringsnivåer.

RESULTAT- OCH FINANSBUDGET

BALANSBUDGET	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Plan 2023	Bokslut 2022
Anläggningstillgångar not 6	2 091,6	2 014,2	1 902,6	1 686,6	1 491,7
Fordringar mm	175,8	175,8	175,8	175,8	175,8
Likvida medel	43,3	11,0	13,4	30,2	51,5
Summa tillgångar	2 310,7	2 201,0	2 091,8	1 892,6	1 719,0
Eget kapital	574,3	562,0	559,6	550,17	493,6
Justering					
Årets resultat	6,7	12,3	2,4	9,5	56,5
Summa eget kapital	581,0	574,3	562,0	559,6	550,2
Avsättningar	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Låneskuld not 7	1 300,6	1 200,6	1 100,6	900,6	770,6
Förinbetalda anslutningsavgifter not 8	198,00	195,0	198,0	199,0	163,2
Resultatfond VA	0,0	0,0	0,0	2,2	3,9
Förinbetalda investeringsbidrag	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6
Summa långfristiga skulder	1 505,2	1 402, 2	1 305,2	1 108,4	944,3
Kortfristiga skulder	213,6	213,6	213,6	213,6	213,6
Summa kortfristiga skulder	213,6	213,6	213,6	213,6	213,6
Summa skulder och eget kapital	2 310,7	2 201,1	2 091,8	1 892,6	1 719,0

Analys balansräkning

Mellan åren, 2013–2022, uppgick kommunens investeringar till 1 118 mnkr, i genomsnitt cirka 118 mnkr per år. Inkluderande tidigare års beslutade men ej genomförda investeringar uppgår investeringsbudgeten 2023 till 402 mnkr. Den stora investeringsvolymen de senaste åren har inte varit möjlig att internfinansiera utan det har krävts en ökad upplåning. I bokslut 2022 uppgick de långfristiga skulderna till cirka 944 mnkr. Kommunens soliditet, inklusive samtliga pensionsförpliktelser har den senaste tioårsperioden ökat från 11,2 procent till 19,7 procent. Soliditetsförbättringen beror främst goda resultat.

I budgeten för 2024 finns investeringar upptagna med 297,0 mnkr varav 66,6 mnkr avser den avgiftsfinansierade VA-verksamheten. Investeringsplanen för åren, 2025–2026, uppgår till cirka 390 mnkr vilket medför att en ytterligare ökad upplåning kommer att bli nödvändig. Budget 2024 innebär en ökad låneskuld med 200 mnkr och långfristiga skulder uppgår därmed i budget till 1 315,2 mnkr, varav 1 100,6 mnkr avser lån från banker och andra kreditinstitut. Eftersläpande investeringsutgifter innebär att ökningen av låneskuld kan komma att skjutas framåt i tid. Låneskulden till kreditinstitut uppgick i bokslut 2022 till 770,6 mnkr. Under 2023 har låneskulden ökat med 130,0 mnkr. Det budgeterade resultatet på 2,4 mnkr ökar det egna kapitalet till 562,0 mnkr.

EKONOMISK PLAN

Kommunallagen ställer krav på att kommunerna ska ha en ekonomisk planering som omfattar minst tre år, där budgetåret ska vara periodens första år. Förutom att Tanums kommun upprättar budget för 2024 görs en ekonomisk plan för åren 2025–2026. Planen redovisar de ekonomiska finansiella förutsättningarna för planperioden. Kommunen upprättar även en investeringsplan för åren 2025–2026.

Kommunalekonomiska förutsättningar

Under 2024 bromsar ökningen av skatteunderlaget in och ligger då klart under en historisk genomsnittlig ökning. Förklaringen finns nästan helt i den allt svagare uppgången för lönesumman, Under åren 2025–2027 ökar skatteunderlaget snabbare igen, tack vare en uppgång i antalet arbetade timmar i ekonomin. Det nominella skatteunderlaget ökar ungefär i linje med det historiska genomsnittet. Trots detta beräknas köpkraften för kommuner och regioner att kraftigt urholkas. De senaste tio åren har skatteunderlaget i reala termer ökat med 1,6 procent per år i genomsnitt. Under 2023–2026 syns nu istället en real uppgång om 1 procent i genomsnitt. Den högre pris- och lönenivån tillsammans med effekterna av omvärderingen av pensionskulden för avtalspensionerna beräknas innebära en avsevärd varaktig försvagning av kommunsektorns köpkraft. För 2025 förväntas pensionskostnaderna att sjunka något. Däremot kvarstår de högre räntenivåerna, vilket kommer att påverka med ökade finansiella kostnader. Fortsatt höga investeringar innebär utöver ökade räntekostnader också högre avskrivningar.

Den senaste befolkningsprognosen från Statistiska Centralbyrån visar på en svagare befolkningsökning. Däremot sker en ökning av de äldre samtidigt som de i arbetsför ålder minskar. Det mesta talar för att bemanningen inte kommer att kunna öka i takt med välfärdsbehoven.

För att upprätta en god ekonomi kommer kommunerna vara tvingade att genomföra effektiviseringar och eller intäktsförstärkningar.

Befolkningsprognos

Under de tre första kvartalen 2023 har invånarantalet minskat med cirka 100 personer. I resursberäkningarna för 2024 har befolkningen antagits uppgå

till 12 939 personer. I resursberäkningarna för 2025 och 2026 beräknas befolkningen öka med cirka 25 personer årligen.

Utdebitering

I den ekonomiska planen för åren 2025–2026 har skatteberäkningarna baserats på att utdebiteringen hålls oförändrad 21,56 kronor.

Skatteintäkter och statsbidrag

Enligt senaste kända prognoser beräknas skatteintäkter och statsbidrag öka med 32,1 mnkr år 2025 för att sedan öka med 32,7 mnkr 2026.

Pris- och löneökningar

För åren 2025 till 2026 har pris- och löneökningarna sammanvägt beräknats till cirka 3,3 procent.

Pensionskostnader

Under 2025 och 2026 väntas pensionskostnaderna sjunka, främst på grund av lägre inflationsuppräknings. Under 2025 uppgår pensionskostnaderna till 72,0 mnkr respektive 66,7 mnkr för 2026 mnkr.

Resultat

Resultatmålet för perioden 2023 till 2026 uppgår till i genomsnitt 1,5 procent. Resultatnivån för 2025 uppgår till 12,3 mnkr, vilket motsvarar 1,2 procent. För 2026 uppgår resultatnivån till 6,7 mnkr, 0,7 procent.

Investeringar

Under åren 2024–2026 finns investeringar upptagna med 687 mnkr, varav cirka 390 mnkr under åren 2025–2026.

Låneskuld

Under förutsättning att resultatnivån upprätthålls och att investeringsvolymen ligger på budgeterad nivå beräknas låneskulden öka med cirka 400 mnkr under perioden 2024–2026, varav 200 mnkr under åren 2024–2025.

Soliditet

Om resultatnivån hålls uppe i enlighet med kommunens övergripande finansiella mål och investeringarna inte blir högre än budgeterat beräknas soliditeten beräknas soliditeten uppgå till 17,5 procent 2026.

NOTFÖRTECKNING

Not 1 – Skatteintäkter och statsbidrag

Budgetförslaget är baserat på en utdebitering på 21:56 kronor per skattekrona. Slutavräkning av skatteintäkter redovisas inkomståret. Den definitiva slutavräkningen fastställs i december 2025. Skatteintäkter och statsbidrag bygger på ett befolkningsantagande på 12 939 invånare den 1 nov 2023.

<i>Belopp i mkr</i>	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022
Skatteintäkter	725,7	703,0	673,7	639,7	602,1
Avräkning skatteintäkter					19,3
Summa	725,7	703,0	673,7	639,7	621,4

Not 2 – Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag och utjämningsbidrag prognostiseras till sammanlagt 276,5 mnkr under 2024.

<i>Belopp i mkr</i>	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022
Kostnadsutjämning	4,9	4,9	4,9	10,0	5,9
Kostnadsutjämning för LSS	-0,5	-0,5	-0,5	-2,4	0,2
Inkomstutjämningsbidrag	194,6	182,6	173	184	171,6
Regleringsbidrag	26,7	30,8	39,6	19,8	35,9
Kommunal fastighetsavgift	63,5	61,5	59,5	58,6	54,4
Övriga statsbidrag				0,4	6,5
Summa	289,2	279,3	276,5	270,4	274,6

Not 3 – Finansiella intäkter

Ränteintäkterna beräknas till totalt 12,0 mkr under 2023, varav 1,5 mnkr avser finansiell intäkt från inlösen av förvaltade pensionsmedel.

<i>Belopp i mkr</i>	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022
Borgensavgift	3,0	3,0	2,4	2,0	1,7
Övriga ränteintäkter			1,5	10,0	0,8
Summa	3,0	3,0	3,9	12,0	2,5

Not 4 – Finansiella kostnader

Räntekostnaderna beräknas till totalt 24,9 mkr under 2024.

<i>Belopp i mkr</i>	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022
Ränta på lån	-40,3	-34,3	-26,0	-15,1	-8,1
Ränta på pensionsskuld	-0,9	-0,9	-0,9	-0,8	-0,2
Övriga räntekostnader	2,0	2,0	2,0	0,8	-0,3
Summa	-39,2	-33,2	-24,9	-15,1	-8,6

NOTFÖRTECKNING

Not 5 – Årets resultat

Årets resultat visar resultatet efter extraordinära poster. Årets resultat binder samman resultaträkningen med balansräkningen. Denna post kan också räknas fram genom att jämföra årets eget kapital med föregående års. Budgetförslaget innebär att kommunens eget kapital förbättras med 2,4 mkr.

Not 6 – Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgångar avses tillgångar för stadigvarande bruk. Tillgångarna ökar genom nya investeringar samt ökade långfristiga fordringar. Minskning av tillgångarna sker genom försäljning, värdeminskning i form av avskrivningar samt minskade långfristiga fordringar.

<i>Belopp i mkr</i>	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022
Ingående värde	2 014,2	1 902,6	1 686,60	1 491,70	1 393,50
Bruttoinvesteringar	185,4	204,6	297,0	218,9	159,6
Beslutade ej genomförda investeringar			50,0		
Avskrivningar	-100,0	-85,0	-73,0	-66,0	-65,3
Återlämnade investeringsanslag					
Övrigt	-8,0	-8,0	-8,0	-8,0	3,9
Utgående värde	2 091,6	2 014,2	1 902,6	1 686,6	1 491,7

Not 7 – Låneskuld

Budget 2024 innebär en ökad upplåning med 200,0 mkr och den budgeterade låneskulden uppgår därmed till 1 100,6 mkr.

<i>Belopp i mkr</i>	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022
Summa ingående värde	1 200,6	1100,6	900,6	770,6	705,6
Upplåning	100	100	200	130	65,00
Beslutade ej upptagna lån					
Summa utgående värde	1 300,6	1 200,6	1 100,6	900,6	770,6

Not 8 – Förinbetalda anslutningsavgifter

<i>Belopp i mkr</i>	Plan 2026	Plan 2025	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022
Summa ingående värde	195,0	198,0	199,0	163,2	158,5
Inbetalda anslutningsavgifter	11,0	5,0	7,0	43,8	7,0
Periodiserade anslutningsavgifter	-8,0	-8,0	-8,0	-8,0	-2,3
Summa utgående värde	198,0	195,0	198,0	199,0	163,2

INVESTERINGSBUDGET

Investeringsbudget 2024 Projektname	Nämnd	Komp. kap. kostn.	2024	2025	2026	Summa 2024– 2026	Tidigare anslag	Total inv.ram
IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR								
Digitalisering, kommunövergripande åtgärder	Ks	Ja	1 000	1 000	1 000	3 000	2 250	
IT, Back-up och brandvägg	Ks	Ja		500		500	1 800	2 300
Summa immateriella anl.tillg.			1 000	1 500	1 000	3 500		
MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR								
INVENTARIER								
Reinvestering inventarier	Alla	Nej	3 000	3 000	3 000	9 000		
Räddningsfordon, utbyte	Ks	Ja	500			500		
Inventarier ny räddningsstation	Ks	Ja	400			400		
Inventarier Hamburgsundskolan	Bun	Ja	500	500		1 000	500	1 500
Inventarier förskolor	Bun	Ja		500		500		
<i>Inventarier ny förskola Bullaren</i>	<i>Bun</i>	<i>Ja</i>						
<i>Inventarier ny förskola Fjällbacka</i>	<i>Bun</i>	<i>Ja</i>						
<i>Inventarier ny förskola Grebbestad</i>	<i>Bun</i>	<i>Ja</i>						
<i>Inventarier ny förskola Rabbalshede</i>	<i>Bun</i>	<i>Ja</i>						
Reinvestering möbler klassrumsuppsättningar	Bun	Ja	500	500		1 000		
LSS-boende (TBAB)	On	Ja		500		500		
Summa Inventarier			4 900	5 000	3 000	12 900		
UNDERHÅLLSINVESTERINGAR								
Förbättringsåtgärder fastigheter	Tn	Ja	16 000	16 000	17 000	49 000		
Förbättringsåtgärder kulturfastigheter	Tn	Ja	500	500	500	1 500		
Summa underhållsinvesteringar			16 500	16 500	17 500	50 500		
MILJÖ- OCH ENERGI								
Energi- och miljöinvesteringar	Tn	Ja	6 000	6 000	6 000	18 000		
Förnyelsebar EL	Tn	Ja	3 000	3 000	3 000	9 000		
Laddinfrastruktur	Tn	Ja	300	300		600		
Summa miljö- och energi			9 300	9 300	9 000	27 600		
FASTIGHETER								
Hamburgsundskolan	Tn(Bun)	Ja	43 000	34 500	35 500	113 000	43 000	158 000
Förskolor	Tn(Bun)	Ja	23 500	45 500	25 100	94 100	13 500	218 000
<i>Förskola Bullaren</i>	<i>Tn(Bun)</i>	<i>Ja</i>	<i>1 500</i>	<i>24 000</i>	<i>25 100</i>	<i>50 600</i>	<i>400</i>	<i>51 000</i>
<i>Förskola Fjällbacka</i>	<i>Tn(Bun)</i>	<i>Ja</i>					<i>1 900</i>	<i>57 500</i>
<i>Förskola Grebbestad</i>	<i>Tn(Bun)</i>	<i>Ja</i>					<i>1 850</i>	<i>56 650</i>
<i>Förskola Rabbalshede</i>	<i>Tn(Bun)</i>	<i>Ja</i>	<i>22 000</i>	<i>21 500</i>		<i>43 500</i>	<i>9 350</i>	<i>52 850</i>
Ombyggnad gamla brandstationen	Tn	Ja	6 500	4 000		10 500		
Lokalanpassning BUN	Tn(Bun)	Ja	2 000	2 000	2 000	6 000		
Lokalanpassning ON	Tn(On)	Ja	500	500	500	1 500		
Nytt säbo Tanumshede*	Tn(On)	Ja	3 500	3 500	X	7 000		
Sparvallen lokaler	Tn(Ks)	Ja	24 000			24 000		
Räddningsstation Tanumshede	Tn(Ks)	Ja	40 000			40 000	57 000	97 000
Lokaler ambulans	Tn(Ks)	Nej	8 500			8 500	19 500	27 500
Summa fastigheter			151 500	90 000	63 100	304 600		
FRITIDSANLÄGGNINGAR								
Sparvallen	Tn	Ja	500	300	300	1 100		
Förbättringsåtgärder fritidsanläggningar	Tn	Ja	300	500	500	1 300		
Badplatser	Tn	Ja	1 300	300	300	1 900		
Lekplatser	Tn	Ja	300	300	300	900		
Parker och grönområden	Tn	Ja	300	300	300	900		
Summa fritidsanläggningar			2 700	1 700	1 700	6 100		

INVESTERINGSBUDGET

Investeringsbudget 2024 Projektname	Nämnd	Komp. kap. kostn.	2024	2025	2026	Summa 2024– 2026	Tidigare anslag	Total inv.ram
TRAFIKSÄKERHET								
Gång- och cykelvägar	Tn	Ja	1 500	1 500	1 500	4 500		
Tillgänglighet och trygghet i gatumiljöer	Tn	Ja	500	500	300	1 300		
GC Slottet - Hamburgsund	Tn	Ja	6 000	6 000		12 000	7 200	19 200
Summa trafiksäkerhet			8 000	8 000	1 800	17 800		
GATOR OCH PARKER								
Reinvesteringar vägbeläggningar	Tn	Ja	3 500	4 000	4 000	11 500		
Upprustning gatubelysning (kompl.)	Tn	Ja	1 000	800	800	2 600		
Parkering ramanslag	Tn	Ja	1 500	1 500	1 500	4 500		
Hamburgsund bussangöring	Tn	Ja			6 500	6 500		
Summa gator och parker			6 000	6 300	12 800	25 100		
HAMNAR								
Hamnar reinvestering	Ks (THAB)	Ja	5 000	5 000	5 000	15 000		
Hamnar THAB	Ks (THAB)	Nej	2 500	2 500	2 500	7 500		
Summa hamnar			7 500	7 500	7 500	22 500		
MARKEXPLOATERING								
Övrig exploatering	Tn	Ja	1 000	1 000	1 000	3 000		
Fjällbacka verksamhetsområde	Tn	Ja	10 000			10 000	8 000	18 000
Summa markexploatering			11 000	1 000	1 000	13 000		
ÖVRIG EXPLOATERING								
Markköp	Ks	Ja	2 000	800	3 000	5 800		
Summa övrig exploatering			2 000	800	3 000	5 800		
VATTEN OCH AVLOPP								
Vatten och avlopp	Tn	Nej	53 600	42 000	46 000	141 600		
Omvandlingsområden	Tn	Nej		15 000	18 000	33 000		
Säm-Sannäs (Ettapp 1)	Tn	Nej	13 000			13 000	13 000	26 000
Summa VA			66 600	57 000	64 000	187 600		
Ej fördelade medel**	Ks	Ja	10 000			10 000		
Summa totalt			297 000	204 600	185 400	687 000		
Varav VA			66 600	57 000	64 000	187 600		
Varav övriga investeringar			230 400	147 600	121 400	499 400		

* Kompletteras med investeringsanslag efter genomförd förstudie och projektering.

** Avser buffert för beslutade investeringsprojekt.

BESKRIVNING AV INVESTERINGSPROJEKT

Digitalisering, kommunövergripande åtgärder

Investeringen syftar till att utveckla kommunikationen mellan invånare och kommun. Dessutom behöver det kommunövergripande ärendehanteringssystemet utvecklas. Anslaget innebär inköp av moduler samt konsultstöd.

Anslag 2024 1 000 tkr

Inventarier återanskaffning

Anslag för återanskaffning av inventarier. Enligt kommunens ekonomiska styrprinciper äger nämnderna rätt att ta investeringsbeslut på upp till 1 000 tkr per objekt förutsatt att kapitalkostnaden finansieras inom ram.

Anslag 2024 3 000 tkr

Räddningsfordon, utbyte

Anslag för utbyte av ett äldre räddningsfordon.

Anslag 2024 500 tkr

Inventarier ny räddningsstation

Anslag för inköp av inventarier till nya räddningsstationen.

Anslag 2024 400 tkr

Inventarier Hamburgsundskolan

Anslag för inköp av inventarier till Hamburgsundskolan.

Anslag 2024 500 tkr

Inventarier Bun

Anslag för reinvestering av möbler till klassuppsättning.

Anslag 2024 500 tkr

Förbättringsåtgärder fastigheter

Anslaget avser medel för förbättringsåtgärder av kommunens fastigheter enligt fastställd underhållsplan. Kommunen förvaltar verksamhetsyta på cirka 84 000 m².

Anslag 2024 16 000 tkr

Förbättringsåtgärder kulturfastigheter

Anslaget avser medel för förbättringsåtgärder av kommunens kulturfastigheter enligt fastställd underhållsplan.

Anslag 2024 500 tkr

Energi- och miljöinvesteringar

Anslaget avser medel för energi- och miljöinvesteringar i kommunens fastigheter.

Anslag 2024 6 000 tkr

Förnyelsebar el

Anslaget avser inrättande av bland annat solceller.

Anslag 2024 3 000 tkr

Laddinfrastruktur

Anslaget avser medel för att påbörja kommunens laddinfrastruktur för kommunala elfordon.

Anslag 2024 300 tkr

Ombyggnation Hamburgsundskolan

Anslag för ombyggnation Hamburgsundskolan. Arbetet är indelat i tre etapper, etapp 1 avser uppförande av ny D-byggnad för undervisningslokaler samt färdigställande av permanent parkeringsyta för skolans behov. Etapp 1 beräknas vara klar under hösten 2024.

Anslag 2024 43 000 tkr
Totalt anslag 158 000 tkr

BESKRIVNING AV INVESTERINGSPROJEKT

Förskolor

Anslag för uppförande av nya förskolor i Bullaren, Fjällbacka, Grebbestad och Rabbalshede. Den totala investeringsramen sträcker sig till och med 2030. För budget 2024 samt planåren 2025 och 2026 uppgår summan till 94 100 tkr och avser nybyggnation av förskolor i Bullaren och Rabbalshede. Kommunstyrelsen ges på delegation att besluta om fördelning av anslaget. Styrgruppsmöte ska ha föregåtts av kommunstyrelsens beslut.

Anslag 2024	23 500 tkr
Totalt anslag	218 000 tkr

Ombyggnation av gamla brandstationen Tanumshede

Anslag av medel för renovering samt anpassning till utökade lokaler till THAB samt nya lokaler till arbetsmarknadsenheten.

Anslag 2024	6 500 tkr
Totalt anslag	10 500 tkr

Lokalanpassningar Bun

Anslag för lokalanpassning av skollokalerna.

Anslag 2024	2 000 tkr
-------------	-----------

Lokalanpassningar On

Anslag för lokalanpassning av omsorgslokaler inklusive brandskyddsåtgärder.

Anslag 2024	500 tkr
-------------	---------

Nytt säbo Tanumshede

Projektering av nytt särskilt boende i Tanum där pågående förstudie planeras övergå i projektering 2024 samt 2025.

Anslag 2024	3 500 tkr
Totalt anslag	7 000 tkr

Sparvallen lokaler

Anslag för nya lokaler för omklädnad och drift på Sparvallen.

Anslag 2024	24 000 tkr
-------------	------------

Räddningsstation Tanumshede

Anslag för uppförande av ny räddningsstation i Tanumshede, beräknas stå klar under våren 2024.

Anslag 2024	40 000 tkr
Totalt anslag	97 000 tkr

Lokaler Ambulans

Anslag för byggande av ny ambulansstation. Hyresavtal tecknas med regionen på 25 år som reglerar utgiften.

Anslag 2024	8 500 tkr
Totalt anslag	27 500 tkr

Sparvallen

Anslag för förbättringsåtgärder på Sparvallen, Tanumshede.

Anslag 2024	500 tkr
-------------	---------

Förbättringsåtgärder fritidsanläggningar

Förbättringsåtgärder på kommunala fritidsanläggningar. Anslaget inkluderar även underhåll av motionsspår och vandringsleder.

Anslag 2024	300 tkr
-------------	---------

Badplatser

Anslag för att byta ut offentliga torrtoaletter vid kommunala badplatser.

Anslag 2024	1 300 tkr
-------------	-----------

Lekplatser

Förbättringsåtgärder samt mindre ombyggnation på kommunala lekplatser.

Anslag 2024	300 tkr
-------------	---------

BESKRIVNING AV INVESTERINGSPROJEKT

Parker och grönområden

Anslag för upprustning av grönområden och uteplatser runt kommunens fastigheter.

Anslag 2024 300 tkr

Gång- och cykelleder

Ramanslag för tillskapande av gång- och cykelvägar, där befintliga småvägar nyttjas.

Anslag 2024 1 500 tkr

Tillgänglighet och trygghet i gatumiljöer

Anslag för att förbättra tillgänglighet och trygghet i gatumiljöer. Åtgärderna kommer utgå från samråd med allmänhet, föreningar, tillgänglighet- och trygghetsvandringar samt egna identifierade områden.

Anslag 2024 500 tkr

GC Hamburgsund – Slottet

Anslag för utbyggnad av gång- och cykelväg Hamburgsund-Slottet. Trafikverket bygger samt är efter färdigställande ansvarig för drift och underhåll.

Anslag 2024 6 000 tkr

Totalt anslag netto 19 200 tkr

Reinvestering vägbeläggningar

Anslag för reinvestering av vägbeläggningar och upprustning av gator.

Anslag 2024 3 500 tkr

Gatubelysning

Anslag för komplettering av gatubelysning på gator och platser i kommunens samhällen samt uppgradering till mer energieffektiv belysning i befintliga armaturer.

Anslag 2024 1 000 tkr

Parkering

Ramanslag för iordningställande av parkeringsplatser i kommunens samhällen.

Anslag 2024 1 500 tkr

Hamnar

Anslaget omfattar reinvestering i befintliga anläggningar. Kapitalkostnaden för dessa investeringar finansieras av kommunen, via det utrymme som skapas genom att avskrivningskostnaderna sjunker för de befintliga anläggningarna. Anslaget omfattar också investeringar i fiske- och handelshamnar. Kapitalkostnaden för dessa investeringar ska enligt förvaltningsavtalet bekostas av kommunen.

Anslag 2024 5 000 tkr

Hamnar THAB

Anslag för hamninvesteringar i småbåts- och gästhamnar. Kapitalkostnaden finansieras av Tanums Hamnar AB via förvaltningsavtalet.

Anslag 2024 2 500 tkr

Övrig exploatering

Anslag till förvärv av mark.

Anslag 2024 1 000 tkr

Fjällbacka verksamhetsområde

Utbyggnad av verksamhetsområde i Fjällbacka.

Anslag 2024 10 000 tkr

Totalt anslag 18 000 tkr

Markköp

Anslag som kommunstyrelsen disponerar för mindre markköp samt lantmåteriförrättningar och andra kostnader i samband med mark- och fastighetsköp.

Anslag 2024 2 000 tkr

BESKRIVNING AV INVESTERINGSPROJEKT

Vatten och avlopp

Övergripande ramanslag inom området vatten och avlopp. Anslaget omfattar bland annat ledningsarbeten, omläggning av dagvattenledningar, pumpstationer och investeringsunderhåll. Även åtgärder i avloppsreningsverk samt utbyggnad av VA i exploateringsområden ingår i investeringsprojektet.

Anslag 2024 53 600 tkr

Säm-Sannäs (etapp 1)

Anslag för att dra ledningar mellan Säm och Sannäs.

Anslag 2024 13 000 tkr

Totalt anslag 26 000 tkr

Ej fördelade medel

Anslaget avser buffert för beslutade investeringsprojekt. Kommunstyrelsen ges på delegation att besluta om omfördelning av anslaget. Beslut i tekniska nämnden samt styrgruppsmöte ska ha föregåtts av kommunstyrelsens beslut.

Anslag 2024 10 000 tkr

Nämndernas verksamhet

Avsnittet redovisar driftsbudget samt
uppställning per nämnd.

DRIFTBUDGET 2024

Driftbudget 2024	Justerad Budget 2023	Just. ändrat PO	Pris-uppräkn-ning	Just. löne-revision 2023	Volym	Övriga just.	Effektiviser-ning	Driftbudget 2024
Kommunfullmäktige	-1 601		-25			200	20	-1 406
Kommunstyrelsen	-77 306	-451	-691	-415		-2 510	1 150	-80 223
Tekniska nämnden	-40 147	-243	-330	-231		132	550	-40 269
Miljö- och byggnadsnämnden	-12 516	-274	567	-266		194	770	-11 525
Barn- och utbildningsnämnden	-402 611	-2 340	-4 902	-2 531	2 088	192	3 800	-406 304
Omsorgsnämnden	-373 330	-2 497	-1 429	-3 410		2 092	5 400	-373 174
Kommunrevisionen	-977		-23			0	10	-990
Summa nämndsverksamhet	-908 489	-5 805	-7 833	-6 853	2 088	300	11 700	-913 892
Avsatt för löneökning	-2 626			-23 114				-26 740
Buffert prisökningar	-11 000			11 000				0
Post Covid	-1 000			1 000				0
Kommunstyrelsens oförutsedda	-500							-500
Projekt Näringsliv	-900							-900
Pensionskostnader	-80 000			-27 100				-107 100
Intäkter tomtexploatering	18 000			10 000				28 000
Parkeringsavgifter	1 000							1 000
Driftkostnader investeringsprojekt	-3 000							-3 000
lanspråktagande nämndernas EK	-1 400			2 400				1 000
Summa övriga verksamhetskostnader	-81 426	0	0	-25 814	0	0	0	-108 240
Summa verksamhetskostnader	-989 915	-5 805	-7 833	-32 667	2 088	300	11 700	-1 022 132
Avskrivningar	-66 000			-7 000				-73 000
Interna poster	158 515	5 805		4 012				168 332
Verksamhetskostnader (externa)	-897 400	0	-7 833	-35 655	2 088	300	11 700	-926 800
Inlösen överskottsfond pensionsmedel	10 000			-8 500				1 500
Räntenetto	-13 100			-9 400				-22 500
Skatteintäkter och bidrag	910 000			40 200				950 200
Årets resultat	9 500	0	-7 833	-13 355	2 088	300	11 700	2 400

SPECIFIKATION KOMMUNBIDRAG

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Budget 2023	1 601
Prisökningar	25
Projektanslag utbildning nya förtroendevalda	-200
Effektiviseringsåtgärder	-20
Budgetram 2024	1 406

KOMMUNSTYRELSEN

Budget 2023	77 306
Prisuppräkning 2024	691
Just för helår löneöversyn 2023	415
Justering för höjt PO-pålägg	451

Justeringar

Projektanslag valnämnd	300
Överförmyndare	100
Ökad driftkostn. ny räddningsstation	900
Intern just. för porto	556
Intern just för telefoni	558
Intern just för kontorsmateriel	96
Summa justeringar	2 510
Effektivisering	-1 150
Budgetram 2024	80 223

TEKNISKA NÄMNDEN

Budget 2023	40 147
Prisökningar	330
Just för helår löneöversyn 2023	231
Justering för höjt PO-pålägg	243

Justeringar

Intern just. för porto	-42
Intern just för telefoni	-86
Intern just för kontorsmateriel	-4
Summa justeringar	-132
Effektivisering	-550
Budgetram 2024	40 269

KOMMUNREVISIONEN

Budget 2023	977
Prisökningar	23
Effektivisering	-10
Budgetram 2024	990

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Budget 2023	12 516
Prisökningar	-567
Just för helår löneöversyn 2023	266
Justering för höjt PO-pålägg	274

Justeringar

Intern just. för porto	-147
Intern just för telefoni	-36
Intern just för kontorsmateriel	-11
Summa justeringar	-194
Effektivisering	-770
Budgetram 2024	11 525

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Budget 2023	402 611
Prisökningar	4 902
Just för helår löneöversyn 2023	2 531
Justering för höjt PO-pålägg	2 340

Justeringar

Ökad driftkostnader Hamburgskolan	200
Intern just. för porto	-189
Intern just för telefoni	-190
Intern just för kontorsmateriel	-13

Summa justeringar

-192	
Volym	-2 088
Effektivisering	-3 800
Budgetram 2024	406 304

OMSORGSNÄMNDEN

Budget 2023	373 330
Prisökningar	1 429
Just för helår löneöversyn 2023	3 410
Justering för höjt PO-pålägg	2 497

Justeringar

Minskad hyreskostnad Kalkåsliden	-1 600
Intern just. för porto	-178
Intern just för telefoni	-246
Intern just för kontorsmateriel	-68

Summa justeringar

-2 092	
Effektivisering	-5 400
Budgetram 2024	373 174

NÄMNDERNA

KOMMUNSTYRELSEN

Resultaträkning belopp i tkr	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter		40 303	40 186	40 499	39 072
Kostnader		-117 619	-110 827	-107 979	-101 830
Resultat		-77 306	-70 641	-67 480	-62 758
Kommunbidrag	80 223	77 306	69 488	63 557	62 834
Förändring eget kapital		0	-3 923	-3 923	76
Justering				1 386	685
Balanserat resultat			4 736	5 889	8 426
Bruttoinvesteringar			38 646	48 432	39 189
Personalkostnader			49 873	48 934	45 617

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att leda och samordna kommunens olika verksamheter utifrån de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige angivit. Kommunstyrelsen har också ett särskilt ansvar för övergripande ekonomi- och personalfrågor samt näringslivs- och utvecklingsfrågor. Kommunstyrelsen har dessutom verksamhetsansvaret för räddningstjänsten. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar att styra och följa upp den kommunala ekonomin.

TEKNISKA NÄMNDEN

Resultaträkning belopp i tkr	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter		171 639	177 013	169 850	168 672
Kostnader		-146 216	-134 999	-140 006	-136 158
Kapitalkostnad		-77 969	-77 969	-68 017	-65 803
Resultat		-35 955	-35 955	-38 173	-33 289
Avsatt/Upplöst VA resultatfond		717	717	5 117	2 881
Kommunbidrag	40 269	37 700	37 900	32 390	31 688
Förändring eget kapital		0	2 662	-668	1 280
Justering			-813	1 006	616
Balanserat resultat			7 575	5 726	5 385
Bruttoinvesteringar			118 083	139 318	144 233
Personalkostnader			40 761	39 316	37 898

Tekniska nämnden ansvarar för drift, underhåll och investeringar i kommunaltekniska anläggningar såsom gator, byggnader, badplatser, grönområden med flera. Nämnden ansvarar också för parkeringsverksamhet. Vidare ansvarar nämnden för den avfallshandling och renhållning som kommunen enligt lag är skyldig att tillhandahålla och som är avgiftsfinansierad. Detta uppdrag sköts i Tanums kommun utav det kommunala bolaget Rambo som ägs gemensamt utav Tanum, Munkedal, Sotenäs och Lysekil. Tekniska nämnden ansvarar också för drift, underhåll och investeringar av vattentjänster där kommunen har en skyldighet att göra detta.

NÄMNDERNA

MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Resultaträkning <i>belopp i tkr</i>	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter		40 511	35 314	32 600	25 346
Kostnader		-53 027	-46 027	-41 604	-35 199
Resultat		-12 516	-11 952	-9 004	-9 854
Kommunbidrag	11 525	12 516	10 713	9 004	9 853
Förändring eget kapital		0	1 239	1 530	404
Justering					2 059
Balanserat resultat			1 524	285	-1 245
Bruttoinvesteringar				604	483
Personalkostnader			26 553	26 193	23 237

Miljö- och byggnadsnämnden utför kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt plan- och byggnadsväsendet. Miljö- och byggnadsnämnden ansvarar också för kommunens kartverksamhet, inklusive adresser och namngivning. Miljö- och byggnadsförvaltningen är miljö- och byggnadsnämndens beredande och verkställande organ.

TEKNISKA NÄMNDEN

Resultaträkning <i>belopp i tkr</i>	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter		53 360	76 954	74 350	74 239
Kostnader		-454 970	-457 932	-459 528	-436 732
Resultat		-401 610	-380 978	-385 178	-362 493
Kommunbidrag	406 304	402 610	381 690	369 640	358 483
Förändring eget kapital		1 000	712	-15 538	-4 010
Justering			1 592	10 850	5 162
Balanserat resultat			-2 691	-4 995	-307
Bruttoinvesteringar			220	629	1 331
Personalkostnader			-248 542	-260 831	251 803

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för verksamheter som riktar sig till barn och unga inom barnomsorg och skola. Dessutom har nämnden ansvar för kultur, fritid och bibliotek samt vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder.

NÄMNDERNA

OMSORGSNÄMNDEN

Resultaträkning <i>belopp i tkr</i>	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter		153 585	162 503	136 038	134 694
Kostnader		-526 914	-515 474	-487 233	-473 935
Resultat		-373 330	-352 971	-351 095	-339 241
Kommunbidrag	373 174	373 330	348 007	345 185	327 348
Förändring eget kapital		0	-4 964	-5 910	-11 893
Justering			3 600	8 559	14 763
Balanserat resultat			7 897	9 261	6 611
Bruttoinvesteringar			1 414	1 051	1 850
Personalkostnader			-328 048	-315 451*	-299 591*

Omsorgsnämnden är ansvarig nämnd för kommunens socialtjänst, funktionshinder-verksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård. Nämnden ansvarar också för integrations- och flyktingverksamhet, handläggning av färdtjänst och bostads-anpassningsbidrag samt kost- och måltidsverksamhet.

* Justering av personalkostnaderna för personal i förskolekök.

KOMMUNREVISIONEN

Resultaträkning <i>belopp i tkr</i>	Budget 2024	Budget 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2021	Bokslut 2020
Intäkter		60	60	-	-
Kostnader		1 037	-1 468	-878	-929
Resultat		1 037	-1 408	-878	-929
Kommunbidrag	990	1 037	941	927	917
Förändring eget kapital		0	-467	49	-12
Justering					
Balanserat resultat			437	904	855
Bruttoinvesteringar			-	-	-
Personalkostnader				153	124

Revisorerna ska årligen granska om all verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, den ekonomiska hushållningen är god, styrningen effektiv, redovisningen tillförlitlig, förmögenhetsförvaltningen säker och den interna kontrollen i övrigt är tillräcklig.

Revisorerna ska också bedöma och uttala sig om resultatet, som det redovisas i delårsrapportens och årsredovisningens förvaltningsberättelse, är förenligt med av kommunfullmäktige fastställda finansiella och verksamhetsmässiga mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. En förutsättning är då att samtliga nämnder arbetar målmedvetet för att, i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda reglementet, stärka den interna kontrollen.

Styrdokument

Ekonomiska styrprinciper samt Riktlinjer
för god ekonomisk hushållning ingår i avsnittet.

EKONOMISKA STYRPRINCIPER FÖR TANUMS KOMMUN

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska det varje år upprättas en budget för nästa kalenderår och en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. För att bestämma vad som ska anses vara god ekonomisk hushållning ska finansiella mål och mål för verksamheten tas fram. De finansiella och verksamhetsmässiga resultaten ska därefter bedömas i förhållande till målen för att avgöra om kommunen lever upp till sin definition av god ekonomisk hushållning.

Syfte

Syftet med de ekonomiska styrprinciperna är att klargöra ansvar och befogenheter samt erhålla en effektiv och god ekonomisk hushållning.

Ekonomistyrningen utgör en del av den totala styrningen och syftar till att allt ekonomiskt agerande sker utifrån kommunens bästa, vilket innebär att den totala ekonomin och tilldelat anslag utgör den yttersta restriktionen för verksamheten.

Styrning

Budgeten är ett av de viktigaste politiska dokumenten för styrning av kommunens verksamhet. Budgeten bygger på ett antal av kommunfullmäktige antagna styrdokument för Tanums kommun:

- Kommunens vision
- Riktlinjer för god ekonomisk hushållning, inklusive kommunfullmäktiges mål för mandatperioden
- Finansiell analys, exempelvis beräknade skatteintäkter mm, redovisade i budgetdokumentet för respektive år
- Långsiktig investeringsplan
- För respektive nämnd gällande lagar och regelverk, samt de mål för nämndens verksamhet som nämnden fastställer utifrån fullmäktiges mål

Ekonomiskt ansvar fördelning

I budgeten fastställer kommunfullmäktige kommunbidraget på nämndnivå.

Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för kommunens ekonomiska planering och uppföljning och fastställer riktlinjer för den ekonomiska styrningen. Kommunfullmäktige fattar beslut om årliga ramar för styrelse och nämnder i budgeten.

Kommunstyrelsen ska följa verksamhetens utveckling och ekonomiska resultat och övervaka att verksamheten utförs kvalitetssäkrat och effektivt samt bedrivs inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige beslutat. Kommunstyrelsen kan vidta åtgärder under året om det bedöms att de ekonomiska ramarna inte hålls.

Nämnder och styrelse ansvarar för är att driva verksamheten inom tilldelad ram och följa upp budget och verksamhet enligt fastställd tidplan.

Fördelningen av ekonomiskt ansvar mellan olika nivåer i organisationen beskrivs i punktform nedan.

Kommunfullmäktige

- fastställer ekonomisk ram per nämnd
- beslutar om eventuell justering av nämndens ekonomiska ram under året
- fastställer total investeringsvolym för kommunen, samt investeringsnivå per enskilt projekt eller som ett ramanslag.

Kommunstyrelsen

- bereder ekonomiska ärenden (ekonomisk ram) inför kommunfullmäktiges beslut
- leder och samordnar den egna förvaltningen och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Nämnder/kommunstyrelsen som nämnd

- har ansvar för att bedriva sin verksamhet inom av kommunfullmäktige fastställd ekonomisk ram
- fastställer ekonomisk ram per verksamhetsområde inom nämndens totala ram, genom fastställande av nämndens internbudget.

EKONOMISKA STYRPRINCIPER FÖR TANUMS KOMMUN

- beslutar om eventuella justeringar av ekonomiska ramar mellan verksamhetsområden inom nämndens ram, under året

För följande åtgärder, som ej beslutats i den av kommunfullmäktige fastställda budgeten, ska nämnd alltid inhämta kommunfullmäktiges medgivande vid

- startande av ny verksamhet/ väsentlig förändring av verksamhet
- väsentlig utvidgning eller standardhöjning av befintlig verksamhet
- åtgärder som medför ekonomiska åtaganden utöver årsbudget

Budget

Budget och verksamhetsplan utarbetas vid samma tillfälle och ska innehålla ett budgetår och två planeringsår.

Nämnderna tilldelas ett kommunbidrag (budgetram) av kommunfullmäktige för verksamheten. Nämndens uppgift under året är att inom kommunbidragets ram bedriva verksamhet enligt beslutade mål, strategier och verksamhetsbeskrivningar.

Respektive nämnd fastställer, inom sin ekonomiska ram, ramen per verksamhetsområde genom fastställande av internbudget.

Ansvarig nämnd äger rätt att fritt om disponera resurser inom tilldelad driftbudget. Hänsyn ska tas till de mål och uppdrag som angivits av kommunfullmäktige för området.

Ekonomiska beslut

Tilldelat anslag utgör den yttersta restriktionen för verksamheten. Om resurserna inte räcker till den planerade/pågående verksamheten måste nämnden vidta åtgärder så att verksamheten ryms inom anvisade medel.

Nämnden är skyldig att se till att inga beslut fattas som kräver ekonomiska resurser utan att finansieringen är klarlagd. Vid nämndbeslut som medför ekonomiska konsekvenser (till exempel utbyggnader eller beslut om förändrad verksamhet) ska kostnaderna redovisas i beslutsunderlaget med tydlig finansie-

ringshänvisning både för innevarande år och på längre sikt, till exempel helårseffekt av driftkostnader. Det ska tydligt framgå hur, av vem och under vilken period som kostnaderna, som är en följd av beslutet, ska finansieras.

Förslag till ekonomiska beslut ska regelmässigt passera nämndens ekonom, innan nämndbeslut.

Förslag till ekonomiska beslut som kan påverka två eller flera nämnder och/eller den totala ekonomin ska passera kommunens ekonomiavdelning innan nämndbeslut.

Tilläggsanslag under löpande budgetår ges i princip endast då en nämnd eller styrelse får nya verksamhetsuppgifter. Tekniska justeringar av nämndernas ramar kommer att göras vid förändring av personalkostnadspålägg, intern ränta samt efter aktivering av investeringar. Det samma gäller för justering av ramarna efter att lönerrevisionen är klar.

Resultatöverföring i samband bokslut

Nämnderna har ett ansvar för ekonomi och verksamhet över tid. Nämnderna behåller och ansvarar för det över- eller underskott som de genererat.

Nämndernas resultat i bokslutet avslutas mot eget kapital (balanserat resultat). Principen är att 100 procent av resultatet avslutas mot nämndens egna kapital, under förutsättning att verksamheten bedrivits i överensstämmelse med angivna mål och riktlinjer. Ett resultat som förs över ska vara hänförligt till den ordinarie och planerade verksamheten, och inte föranledd av till exempel mindre volym, lägre kvalitet eller från intäkter som inte hör till den planerade och ordinarie verksamheten.

Kommunfullmäktige beslutar om resultatöverföringen och nämndernas balanserade resultat i samband med att kommunfullmäktige tar beslut om årsredovisningen.

Underskott ska amorteras inom fem år.

En nämnd som redovisar negativt resultat (underskott) kan på initiativ av kommunstyrelsen och i dialog med berörd nämnd bli föremål för en särskild genomgång/analys och beslut om särskilda åtgärder.

EKONOMISKA STYRPRINCIPER FÖR TANUMS KOMMUN

I anslutning till bokslutsberedningen ska nämnden lämna en skriftlig analys och kommentar till resultatets uppkomst. Om årsresultatet är ett underskott och detta medför att det balanserade resultatet blir negativt ska nämnden ta fram ett åtgärdsprogram där nämnden redovisar hur underskottet ska täckas.

Ett överskott får inte användas till någon utökning eller förändring av verksamheten som binder upp kommunen för nya åtaganden som kan komma att kräva ökade resurser i framtiden. Nämndens ordinarie verksamheten ska inrymmas inom det kommunbidrag som kommunfullmäktige anvisar för budgetåret. Undantag från detta ska redovisas och godkännas i samband med budgetarbetet.

Om en nämnd planerar att ta i anspråk medel ur det balanserade resultatet ska nämnden redovisa och kommentera detta i budgetförslaget. Därefter godkänner kommunfullmäktige uttag av medel i samband med ordinarie budgetprocess.

Efter att kommunfullmäktige beslutat om de balanserade resultaten, vilket sker i samband med behandling av årsredovisning, kan nämnderna ta slutligt beslut att ta i anspråk medel.

Nämnden har rätt att besluta om ianspråktagande utan kommunfullmäktiges godkännande om uttag understiger 0,3 mnkr på ett verksamhetsår. Detta ska då delges kommunstyrelsen vid nästföljande budgetuppföljning/delårsbokslut.

Investeringar

Se investeringsreglemente.

Leasing

Finansiell leasing betraktas som en finansieringsform. Avtal om leasing ska tecknas endast i de fall det är ekonomiskt fördelaktigt för kommunen, eller fördelaktigt av annan anledning. Avtal tecknas av ekonomichef detta i enlighet med fastställd delegationsordning.

Internprissättning

Till vissa verksamheter, som finns angivna i budgetanvisningarna inför respektive år, utgår inte kommunbidrag. Dessa verksamheter har rätt att interdebitera sina kostnader till dem som nyttjar tjänsterna.

Internpriserna ska bygga på självkostnadsprincipen. Internpris ska i förväg redovisas till köparen och normalt inte förändras under pågående budgetår. Justering av pris kan dock ske om båda parter är överens om det.

Fastigheter

Kommunens samtliga fastigheter förvaltas av tekniska nämnden, via tekniska förvaltningen. Vid förändrat lokalbehov ska kontakt tas med fastighetsavdelningen i så god tid som möjligt. Tekniska förvaltningen ansvarar sedan för att planera och ombesörja så att lämpliga lokaler erbjuds verksamheten. Externa hyresavtal ska undvikas i möjligaste mån. Tekniska förvaltningen tecknar samtliga eventuella hyresavtal med externa parter.

Försäljning av lös egendom

Vid försäljning av lös egendom ska intäkten redovisas/bokföras i respektive verksamhet i enlighet med gällande regelverk. Försäljning sker i första hand inom den kommunala organisationen, och först i andra hand till en extern part, privatperson eller annan juridisk person. Som extern part räknas såväl anställd som förtroendevald. Ska försäljning ske till anställd/förtroendevald ska samtliga ges möjlighet att meddela sitt intresse. Försäljning av lös egendom ska alltid godkännas av förvaltningschefen. Vid betydande belopp ska beslutet dokumenteras och biläggas redovisningen.

Vid en försäljning ska alltid förvaltningens ekonom kontaktas i god tid före genomförandet.

Försäljning ska alltid ske till marknadsmässigt pris och med beaktande av moms och andra skatteregler. Inköp av begagnat eller från privatperson ska i möjligaste mån undvikas och kan endast i undantagsfall godkännas efter godkännande av förvaltningschef.

Budgetprocess

Februari–juni

Kommunledningen diskuterar övergripande prioriteringar och kommunövergripande målsättningar samt ekonomiska mål för kommunen. En preliminär resursberäkning tas fram.

Diskussion mellan kommunledning och nämnder om behovsförändringar och andra faktorer som påverkar nämndernas ramar.

EKONOMISKA STYRPRINCIPER FÖR TANUMS KOMMUN

Kommunstyrelsen tar fram en resursberäkning för kommande år. Resursberäkningen ligger till grund för de budgetanvisningar som kommunstyrelsen tar fram och som beslutas av kommunfullmäktige.

Juni–september

Nämnderna lämnar förslag till budget för kommande år.

September–november

Diskussioner mellan kommunledning och nämnder om förslag till budget. Avstämning av budgetförutläggningar utifrån delårsbokslut per den 31 augusti.

Beslut i kommunstyrelse och kommunfullmäktige om verksamhetsmål, ekonomiska mål, utdebitering, låneram, investeringsbudget, definitiva budgetramar etcetera.

November–januari februari

Nämnderna tar fram budget för sin verksamhet utifrån definitiva budgetramar, övriga anvisningar och direktiv från kommunfullmäktige. Beslut i respektive nämnd om antagande av nämndens budget bör ske senast under februari. Inmatning av budget i ekonomisystemet ska vara klar innan februari månads utgång.

Uppföljning

Bokslut och årsredovisning

Kommunens bokslut ska sammanfattas i en årsredovisning som överlämnas till kommunfullmäktige som fastställer årsredovisningen. Årsredovisningen ska innehålla en samlad redovisning av all den verksamhet som Tanums kommun bedriver, oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltnings eller bolagsform (en så kallad sammanställd redovisning). Vid beredningen av kommunens bokslut ska en dialog ske mellan kommunledning och nämndsledning där de olika nämndernas ekonomiska resultat och verksamhet diskuteras.

Delårsbokslut

Kommunstyrelsen upprättar delårsbokslut vid två tillfällen under året. Det första delårsbokslutet omfattar perioden januari–april och det andra delårsbokslutet perioden januari–augusti.

Delårsboksluten behandlas och fastställs av kommunfullmäktige.

Prognos budgetavvikelse

Utöver de delårsboksluten ska respektive nämnd upprätta prognos över års resultat per den 28 februari, 30 juni och den 31 oktober. Nämndernas uppföljningsrapporter överlämnas till kommunstyrelsen.

Dessa kommunövergripande uppföljningar behandlas och fastställs av kommunstyrelsen.

Nämndens åtgärder vid avvikelse i driftbudgeten

Varje nämnd ska i samband med behandlingen av delårsbokslut och budgetuppföljningar ta aktiva beslut utifrån resultat och prognos i uppföljningen. Det räcker alltså inte att besluta att lägga uppföljningen till handlingarna.

Nämnd är ansvarig för att budgeterad eller i övrigt beslutad verksamhet kommer till utförande i enlighet med fastställd budget. Detta gäller såväl kostnads-, verksamhets-, presentations-, som kvalitetsmässigt.

Om en nämnd prognosticerar ett underskott ska åtgärder vidtas skyndsamt och nämnden ska ta fram ett åtgärdsprogram där nämnden redovisar hur underskottet ska täckas. Åtgärdsplanen ska därefter redovisas till budgetberedningen/kommunstyrelsen.

Förvaltningschef ska till nämnden samordna och rapportera uppföljningen och lämna förslag till åtgärder vid förväntad budgetavvikelse.

RIKTLINJER FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Bakgrund

I kommunallagen och i lagen om kommunal bokföring och redovisning finns ett regelverk för hur kommuner och landsting ska sköta sin ekonomiska förvaltning. Där beskrivs bland annat att kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning med mål och riktlinjer för sin ekonomi och verksamhet. Reglerna för det så kallade balanskravet anger hur ekonomiska underskott ska beräknas och regleras.

Från och med den 1 januari 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att under vissa betingelser reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. RUR är frivilligt att tillämpa, de kommuner och landsting som tänker göra det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Detta ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om.

Syftet med lagstiftningen är att ge kommuner och landsting möjlighet att under vissa angivna förutsättningar reservera medel i RUR för att kunna täcka underskott vid ett senare tillfälle. Syftet med RUR är således att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare, under vissa omständigheter, kunna utnyttja denna när skatteunderlagsutvecklingen är svag. RUR är avsedd att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna.

Inför 2024, förutsatt att riksdagen fattar beslut under hösten 2023, kommer resultatutjämningsreserven (RUR) avvecklas men beslutade medel får nyttjas till utgången av 2033. I stället föreslås en resultatreserv med samma förutsättningar för reservering som resultatutjämningsreserven. Den får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter och utjämningsbidrag och användas för att uppnå en god ekonomisk hushållning. I riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska framgå när medel ska reserveras, hur de får användas och villkor för användning. Då det i dagsläget inte är beslutat om nytt regelverk avseende resultatutjämningsreserv och resultatreserv görs ingen uppdatering av riktlinjerna för denna del. Efter beslut i riksdagen följer uppdatering av Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

Uppdatering av nu gällande riktlinjer för god ekonomisk hushållning gjordes i samband med beslut om budget 2023. Nu gällande föreskrifter sker i samband med budget 2024.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

I kommunallagen anges att för den kommunala verksamheten ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen och riktlinjerna ska omfatta såväl ekonomi som verksamhet. Tanums kommun har definierat termen ”god ekonomisk hushållning” som att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar. I god ekonomisk hushållning inryms också kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och längre tidsperspektiv. Om kostnaderna på lång sikt överstiger intäkterna innebär det att morgondagens medborgare inte bara får betala kostnaden för sin egen konsumtion utan även kostnaden för tidigare generationers konsumtion. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller för låg självfinansieringsgrad av kommunens investeringar. De ekonomiska medlen utgör en begränsning för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten ska bidra till att resurserna används till rätt saker och att de används på ett effektivt sätt.

Finansiellt perspektiv

Tanums kommuns övergripande ekonomiska mål utgår ifrån generationsprincipen som innebär att varje generation ska bära kostnaden för den service som den konsumerar och inte belasta kommande generationer med kostnader eller åtaganden. Investeringsverksamheten ska anpassas så att inte kommunens ekonomiska ställning (soliditeten) försvagas.

Mål:

Soliditeten, inklusive totala pensionsförpliktelser, ska fram till år 2030 öka till 22 procent

RIKTLINJER FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Finansiella delmål

Finansiella delmål för budgetåret formuleras inom ramen för Tanums kommuns budgetprocess.

För att nå god ekonomisk hushållning ska samtliga delmål vara uppnådda.

Verksamhetsperspektiv

För att verksamheten ska uppfylla intentionerna i god ekonomisk hushållning ska den bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Det ska vidare finnas ett samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

I Tanum utgörs mål för god ekonomisk hushållning dels av de övergripande mål, policyer och riktlinjer som kommunfullmäktige angivit, dels de målsättningar kommunfullmäktige angivit för kommunens olika verksamhetsområden. Sammantaget skapar dessa mål förutsättning för en god utveckling av Tanums kommun.

Alla verksamheter som Tanums kommun ansvarar för ska bedrivas på ett sådant sätt att kommuninvånarna är nöjda eller mycket nöjda med verksamhet och service vid de kvalitetsmätningar som görs. Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och på ett sådant sätt att kommande generationers möjligheter till en bra verksamhet inte försämras.

Verksamhetsmål

Mål för verksamheten beslutas inom ramen för Tanums kommuns budgetprocess.

För varje verksamhetsmål finns en eller flera indikatorer som används för att avgöra om verksamhetsmålet är uppfyllt eller inte. Minst hälften av indikatorerna måste vara uppnådda för att målet ska anses vara uppfyllt. För att verksamhetsperspektivet av god ekonomisk hushållning ska vara uppnått ska minst hälften av målen vara uppnådda.

Avsättning till resultatutjämningsreserv

Reservering till en resultatutjämningsreserv får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Resultatutjämningsreserven ska inte överstiga tio procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Disponering av resultatutjämningsreserv

Beslut om kommande års disponering bör fattas i samband med budgetbeslutet. I samband med årsredovisningen fastställs den verkliga disponeringen. Medel från en resultatutjämningsreserv får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Disponering får göras när prognosen för det årliga underliggande skatteunderlaget för riket är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. I de fall nämnderna uppvisar underskott samtidigt som skatteintäkterna är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren bör disposition ske endast för den del av ett underskott som beror på lägre skatteintäkter än genomsnittligt.

Balanskravsutredning

I årsredovisningens förvaltningsberättelse ska en balanskravsutredning upprättas.

Bilaga beslut

Kommunal utdebitering 2024 (skattesats)

Paragraf KF § 148

Ärendenummer KS 2023/0755-903

Sammanfattning av ärendet

Kommunens utdebitering uppgick i 2023 års budget till 21,56 kronor per skattekrona. Budgetförslaget för 2024 baseras på oförändrad utdebitering 21,56 kronor per skattekrona.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 19 oktober 2023

Kommunstyrelsens protokoll den 31 oktober 2023, § 312

Yrkanden

Liselotte Fröjd (M) yrkar bifall till beredningsförslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa utdebiteringen 2024 till 24,56 kronor per skattekrona.

Beslutet skickas till

Ekonomichef

BILAGA BESLUT

Driftbudget 2024

Paragraf KF § 149

Ärendenummer KS 2023/0756-923

Sammanfattning av ärendet

Budgetberedningen har upprättat förslag till driftsbudget för år 2024. I driftsbudgeten anvisas budgetanslag per nämnd. Budgetanslaget är ett nettoanslag och nämnderna väljer själva hur de ska arbeta för att nå verksamhetsmål inom tilldelat anslag.

Samtliga nämnder kompenseras fullt ut för beräknade pris- och löneökningar. Ramjusteringar görs för volymförändringar inom barnomsorg, skola och äldreomsorg. Med anledning av de rådande omständigheterna har nämnderna under 2024 att genomföra effektiviseringsåtgärder motsvarande 11,7 mnkr.

Den preliminära effektiviseringen för barn- och utbildningsnämnden uppgick till 5,8 mnkr. I förslag till budgetram för 2024 uppgår barn- och utbildningsnämndens effektiviseringar till 3,8 mnkr.

För att underlätta den omställning som sjunkande barn- och elevtal medför för barn- och utbildningsnämnden minskas effektiviseringskravet. Det minskade effektiviseringskravet ska användas för att bibehålla personal som arbetar verksamhetsnära i skolan.

Tilldelat anslag utgör den yttersta restriktionen för verksamheten. Om resurserna inte räcker till den planerade/pågående verksamheten måste nämnden vidta åtgärder så att verksamheten ryms inom anvisade medel.

Ärendet behandlades i kommunala samverkansgruppen den 24 oktober 2023.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-10-19

Budget 2024 Tanums kommun

Miljöpartiets förslag till budget

Vänsterpartiets förslag till budget

Liberalernas förslag till budget

Kommunstyrelsens protokoll den 31 oktober 2023, § 313

Yrkanden

Liselotte Fröjd (M), Roger Wallentin (C), Hans Schub (M), Birgitta Nilsson (M), Alf Johansson (M) och Anna-Lena Karlsson (KD) yrkar bifall till beredningsförslag

Oskar Josefsson (S), Louise Thunström (S), Ida Jakobsson (S) och Ronny Larsson (S) yttrar sig.

Mikael Halvarsson (MP) yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget

BILAGA BESLUT

Beslutsgång

Ordförande frågar på framlagda förslag var för sig och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt beredningsförslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar
att anta driftsbudget 2024.

Reservationer

Göran Lignell (L) och Sven-Eric Ohlsson (L) reserverar skriftligen, **bilaga**

Michael Halvarsson (MP) reserverar skriftligen sig till förmån för eget förslag,
bilaga

Siv Bergström (V) reserverar skriftligen sig till förmån för eget förslag, **bilaga**

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder
Ekonomichef

BILAGA BESLUT

Investeringsbudget 2024 och investeringsplan 2025–2026

Paragraf KF § 150

Ärendenummer KS 2023/0757-923

Sammanfattning av ärendet

Budgetberedningen har upprättat förslag till investeringsbudget 2024. Anslaget på investeringsbudgeten är knutna till vart och ett av de projekt/ramanslag som finns angivna. Förutom anslaget ofördelade medel vilket avses som buffert för beslutade investeringsprojekt och/samt med anledning av rådande världsläget.

Kommunstyrelsen ges på delegation att besluta om omfördelning av anslaget.

Kommunstyrelsens beslut ska ha föregåtts av möte i styrgrupp för strategisk planering samt beslut i tekniska nämnden.

För varje investeringsprojekt anges om kapitalkostnadskompensation medges eller inte.

Varje nämnd har rätt att fatta beslut om anskaffning av inventarier till ett belopp om högst 1,0 mnkr per objekt under förutsättning att nämnden finansierar kapitalkostnader och övriga driftskostnader.

Förslag till plan för investeringar under 2025 och 2026 har upprättats av budgetberedningen. Planen anger inriktningen för investeringsverksamheten och beslut om de definitiva anslaget för varje projekt fattas i investeringsbudgeten för respektive av åren 2025 och 2026.

När totalt anslag anges innebär det ett medgivande att genomföra projektet även om budgetanslaget är uppdelat på flera år.

Ärendet behandlas i kommundemensam samverkansgrupp 2023-10-24.

Beslutsunderlag

Budget 2024 Tanums kommun

Miljöpartiets förslag till budget

Liberalernas förslag till budget

Tjänsteskrivelse daterad 2024-10-19

Kommunstyrelsens protokoll den 31 oktober 2023, § 314

Yrkanden

Liselotte Fröjd (M), Roger Wallentin (C), Hans Schub (M), Birgitta Nilsson (M), Alf Johansson (M) och Anna-Lena Karlsson (KD) yrkar bifall till beredningsförslag

Oskar Josefsson (S), Louise Thunström (S), Ida Jakobsson (S) och Ronny Larsson (S) yttrar sig.

Mikael Halvarsson (MP) yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget

Göran Lignell (L) och Sven-Eric Ohlsson (L) yrkar bifall till Liberalernas förslag till budget

BILAGA BESLUT

Beslutsgång

Ordförande frågar på framlagda förslag var för sig och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt beredningsförslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa investeringsbudget 2024 och investeringsplan för åren 2025 och 2026

att kommunstyrelsen får på delegation att besluta om omfördelning av ofördelade medel under 2024

Reservationer

Göran Lignell (L) och Sven-Eric Ohlsson (L) reserverar skriftligen, **bilaga**

Michael Halvarsson (MP) reserverar skriftligen sig till förmån för eget förslag, **bilaga**

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Ekonomichef

BILAGA BESLUT

Budget 2024

Paragraf KF § 151

Ärendenummer KS 2023/0644-923

Sammanfattning av ärendet

Budgetberedningen har upprättat förslag till budget och budgetdokument för år 2024 med utgångspunkt från förslag till drift- och investeringsbudget. Låneramen i budget 2024 uppgår till 1 200 mnkr.

Kommunfullmäktige beslutade i 2023-08-18 om uppdaterade verksamhetsmål och indikatorer. Indikatorerna är nu uppdaterade med målvärden för respektive av åren 2024 – 2026. Vidare sker en uppdatering av finansiella delmål: resultatmål, investeringsmål samt mål avseende skattesats.

Ärendet behandlades i den kommungemensamma samverkansgruppen 2023-10-24. De fackliga organisationerna hade inget att erinra mot förslaget till budget 2024.

Beslutsunderlag

Budget 2024 Tanums kommun

Miljöpartiets förslag till budget

Vänsterpartiets förslag till budget

Liberalernas förslag till budget

Tjänsteskrivelse daterad 2023-10-22

Kommunstyrelsens protokoll den 31 oktober 2023, § 315

Yrkanden

Liselotte Fröjd (M), Roger Wallentin (C), Hans Schub (M), Birgitta Nilsson (M), Alf Johansson (M) och Anna-Lena Karlsson (KD) yrkar bifall till beredningsförslag

Oskar Josefsson (S), Louise Thunström (S), Ida Jakobsson (S) och Ronny Larsson (S) yttrar sig.

Mikael Halvarsson (MP) yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget

Siv Bergström (V) yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag till budget

Göran Lignell (L) och Sven-Eric Ohlsson (L) yrkar bifall till Liberalernas förslag till budget

Beslutsgång

Ordförande frågar på framlagda förslag var för sig och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt beredningsförslaget.

Omröstning begärs

Ordförande redogör för tänkt omröstningsordning vilken godkänns av kommunfullmäktige:

BILAGA BESLUT

Beredningsförslaget är huvudförslag.

1. För att få fram motförslag frågar ordförande på samtliga förslag var för sig.
2. Vinnande motförslag ställs mot beredningsförslaget

1. Ordförande frågar på Liberalernas, Vänsterpartiet och Miljöpartiets förslag var för sig och finner att kommunfullmäktige utser Liberalernas förslag som motförslag
2. Ordförande frågar slutligen på beredningsförslaget och Liberalernas förslag var för sig och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt beredningsförslaget.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa resultat- och balansbudget för 2024

att fastställa mål för god ekonomisk hushållning

att kommunstyrelsen under 2024 har rätt att nyupplåna och omsätta lån upp till en total låneram om 1 200 mnkr

att kommunstyrelsen under 2024 har rätt, att utöver den totala låneramen för långfristig upplåning, uppta kortfristig upplåning om maximalt 35 mnkr

att i övrigt fastställa budget och budgetdokument 2024

Reservationer

Göran Lignell (L) och Sven-Eric Ohlsson (L) reserverar skriftligen, **bilaga**

Michael Halvarsson (MP) reserverar skriftligen sig till förmån för eget förslag, **bilaga**

Siv Bergström (V) reserverar skriftligen sig till förmån för eget förslag, **bilaga**

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Ekonomichef

BILAGA BESLUT

Ekonomisk plan för åren 2025-2026

Paragraf KF § 152

Ärendenummer KS 2023/0758-903

Sammanfattning av ärendet

Budgetberedningen har upprättat förslag till ekonomisk plan för åren 2025 - 2026 enligt förslag till resultat- och balansräkning 2025 – 2026.

Beslutsunderlag

Budget 2024 Tanums kommun

Tjänsteskrivelse daterad 2023-10-19

Kommunstyrelsens protokoll den 31 oktober 2023, § 316

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa ekonomisk plan för åren 2025 - 2026

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder,

Ekonomichef

BILAGA BESLUT

Fastställande av borgensram för lån upptagna av Tanums Bostäder AB 2024

Paragraf KF § 159

Ärendenummer KS 2023/0761-903

Sammanfattning av ärendet

Det kommunala bostadsåtagande är en form av proprieborgen. Lån med kommunal borgen är en förutsättning för upplåning hos Kommuninvest.

Diskussioner pågår mellan kommunen och bostadsbolaget avseende nybyggnation av LSS-boende för kommunens räkning. Bostadsbolaget planerar därtill vidare för upprustning av befintligt bostadsbestånd. Beroende på utfall av ovan kommer bostadsbolaget att inkomma med förslag till utökning av borgensram under 2024.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens protokoll den 31 oktober 2023, § 319

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att såsom för egen skuld ingå borgen för Tanums Bostäder AB låneförpliktelser upp till ett totalt högsta belopp om 565,0 mnkr under 2024 samt på detta belopp löpande ränta och kostnader. Det totala högsta lånebeloppet ska beräknas på skuldebrevens respektive ursprungliga lånebelopp.

Beslutet skickas till

Tanums Bostäder AB
Ekonomichef

BILAGA BESLUT

Fastställande av borgensram för lån upptagna av Rambo AB

Paragraf KF § 133

Ärendenummer KS 2023/0508-560

Sammanfattning av ärendet

Rambo AB har inkommit med förfrågan om borgen av det lån som bolaget tecknar i samband med införande av nytt insamlingssystem i Tanums kommun. Införandet planeras ske hösten 2024.

Kommunstyrelsen återremitterade ärendet på sitt möte 2023-08-30 för förtydligande av underlag till investeringskalkylen avseende bland annat täckningsgrad, kostnad och behov för nya kärl samt kostnad och behov av mellanlagringsbyggnad.

Rambo AB har inkommit med förtydligande av kalkyl samt täckningsgrad.

Kommunfullmäktige beslutade 2017-03-27 (KF §27) samt 2018-11-26 (KF §137) om införande av nytt insamlingssystem. På bolagsstämman 2018-09-21 §12 samt §13 beslutade stämman att godkänna upptagande av krediter på 39,4 mnkr för finansiering av nytt insamlingssystem i Tanums kommun. Vidare beslutade bolagsstämman 2023-05-05 §12.1 att besluta om att godkänna upptagande av krediter på 18 mnkr för finansiering av nytt insamlingssystem i Tanums kommun. Utökningen med 18 mnkr förklaras av prisökningar på material och fordon samt tillkommande mellanlagringsstation för förvaring och omlastning sedan stämmobeslutet 2018.

Sammantaget innebär det upptagande av krediter motsvarande 57,4 mnkr för vilka Tanums kommun föreslås ingå borgen för Rambo AB. Lånet kommer att amorteras på 8 år, i linje med kalkylerad avskrivningstid på fordon och kärl.

Utvecklad ärendebeskrivning

Införande av fyrfackssystem för fastighetsnära insamling av förpackningar planeras införas hösten 2024.

Ny lagstiftning innebär krav på att hushållen ska sortera ut sina förpackningar fastighetsnära samt krav på att även matavfall ska sorteras ut. Detta medför bland annat att antalet fyrfackskärl ökar markant mot tidigare beräkningar, vilket gör att investeringsvolymen ökar.

Med nytt lagkrav försvinner också abonnemanget ”blandat avfall” då allt avfall ska sorteras ut.

Täckningsgraden för hushåll med fyrfackskärl beräknas till 65%. Övriga kommer att få kärlskåp för förpackningar utplacerat i området. Om täckningsgraden minskar kommer antalet gemensamma kärlskåp istället att öka samtidigt som en ökning av täckningsgraden minskar antalet gemensamma kärlskåp. Upprättad kalkyl kan komma att förändras utifrån framkomligheten och de åtgärder som genomförs.

BILAGA BESLUT

I ursprunglig kalkyl från 2018 ingick ej mellanlagringsbyggnaden. Byggnaden har tillkommit med anledning av att hålla materialet inomhus för inte plast och andra material ska blåsa ut i området samt även för att minska kraftigt fördyrade transportkostnader.

Ursprunglig kalkyl uppgick till 39,4 mnkr, men ny lagstiftning samt förändrade priser på kärl, fordon och tillkommande mellanlagringsstation uppgår kalkylen för införandet till 57,4 mnkr.

Kommunfullmäktige har beslutat om modell för borgensavgift (2021-03-22). Modellen syftar till att neutralisera skillnaden mellan kommunalt och privat bolags finansieringsmöjligheter. Modellen omfattar i dagsläget Tanums Bostäder AB. Med beslut om borgen för renhållningsbolaget föränleds att översyn av modellen bör göras för att även omfatta Rambo AB.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Rambo AB daterad 2023-05-29, Ansökan av finansiell låneram för införande av 4-facksystem i Tanums kommun

Förtydligande - Utökning av finansiell låneram för införande av 4-fackssystem i Tanums Kommun daterad 2023-09-12

Stämmoprotokoll daterat 2018-09-21

Stämmoprotokoll daterat 2023-05-05

Tjänsteskrivelse daterat 2023-09-30

Yrkanden

Michael Halvarsson (MP) yttrar sig.

Hans Schub (M) yttrar sig.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att såsom för egen skuld ingå borgen för Rambo AB:s låneförpliktelser upptill ett högsta belopp om 57,4 mnkr samt jämte detta belopp löpande